

Zeeuws Archief

Jaarverantwoording 2018

Middelburg, 25 maart 2019

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2018	3
Inleiding	4
Programma beheer	6
Wat was het doel?	6
Wat hebben we ervoor gedaan?	6
Wat heeft dit gekost?	12
Programma informatie en kennis	13
Wat was het doel?	13
Wat hebben we ervoor gedaan?	13
Wat heeft dit gekost?	20
Programma publieksbereik	21
Wat was het doel?	21
Wat hebben we ervoor gedaan?	21
Wat heeft dit gekost?	29
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	30
Overzicht overhead	30
Overzicht vennootschapsbelasting	31
Overzicht onvoorzien	31
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	32
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	34
Paragraaf financiering	35
Paragraaf bedrijfsvoering	36
JAARREKENING 2018	38
Balans per 31 december 2018	39
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	40
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	42
Toelichting op de balans per 31 december 2018	44
Toelichting op het overzicht baten en lasten in de jaarrekening	49
Nadere toelichting op het overzicht baten en lasten in de jaarrekening	54
Wet Normering Topinkomen	56
Vaststelling van de jaarrekening	57
Resultaatbestemming	57
Controleverklaring accountant	58
Specificatie materiële vaste activa	62

JAARVERSLAG 2018

Inleiding

Het afgelopen jaar is een zeer intensief jaar geweest voor het Zeeuws Archief. Er zijn veel stappen gezet in de uitvoering van het beleidsplan 2017-2020, getiteld *Open en Oneindig, met het Zeeuws Archief naar nieuwe bestemmingen*. Voor de ambitie om uit te groeien naar hét e-Depot van Zeeland zijn de eerste aansluittrajecten gestart met de gemeente Veere en de provincie Zeeland. Met de provincie Zeeland is daartoe in 2018 een allonge op de Dienstverleningsovereenkomst overeengekomen. Naast de aansluiting op het e-Depot, is daarin ook een extra overbrenging van analoge archieven opgenomen.

Tevens zijn voorbereidingen getroffen met de gemeenten Schouwen-Duiveland en Terneuzen zodat die gemeenten in 2019 kunnen aansluiten op het e-Depot. Daarnaast zijn met meer gemeenten startgesprekken gehouden en is het contact met gemeenschappelijke regelingen geïntensiveerd. De personeelsbezitting is daartoe uitgebreid met een Coördinator Zeeuws e-Depot. Kennissessies met de Zeeuwse werkgroep waarin alle overheden participeren vinden nog steeds plaats. Het leren van elkaar en het gezamenlijk optrekken van overheden vormt daarin een belangrijk aandachtspunt. E-Depot nieuwsbrieven vervullen nog altijd een grote rol in de samenhang tussen de Zeeuwse overheden op dit dossier.

De landelijke infrastructuur voor digitale duurzaamheid die in samenwerking tussen Nationaal Archief en Regionaal Historische Centra is opgebouwd, biedt daarvoor een goed uitgangspunt. Gezamenlijk wordt gewerkt aan de verdere uitwerking en verbetering van dit systeem. De digitalisering van rijksarchieven, en specifiek de notariële archieven 1811-1861, wordt nog steeds uitgevoerd zodat ze via een open toegang voor publiek vindbaar, toegankelijk en herbruikbaar gemaakt kunnen worden.

De dienstverlening op studiezaal is gecontinueerd en zal profijt hebben van een project dat samen met de gemeente Middelburg wordt uitgevoerd om de bouwvergunningen en –tekeningen van Middelburg te digitaliseren.

Op 1 oktober 2018 is de gemeente Terneuzen voor de analoge archieven aangesloten bij het Zeeuws Archief. Eind december en begin januari 2019 zijn de archieven overgebracht naar het Zeeuws Archief. In Terneuzen wordt een Historisch Informatie Punt ingericht waar twee dagen per week archieven van Terneuzen (op aanvraag) en archieven van waterschap Scheldestromen in Zeeuws-Vlaanderen kunnen worden ingezien. In samenspraak met betrokken belangstellenden uit Terneuzen wordt de dienstverlening in het HIP verder vormgegeven. De communicatie over het HIP gebeurt mede via specifieke nieuwsbrieven. Na afsluiten van de dienstverleningsovereenkomst en nog voor de opening van het HIP is de gemeente al ondersteund bij het opzetten van een aantal digitaliseringsprojecten en bij het uitbesteden van de restauratie en conservering van het archief van Biervliet.

De samenwerking met Schouwen-Duiveland verloopt goed. In 2018 zijn in aanloop naar de definitieve verantwoordelijkheid van het Zeeuws Archief per 1 januari 2021 alle toegangen en nadere toegangen vanuit het oorspronkelijke collectiebeheersysteem overgezet naar Mais Flexis. Stapsgewijs komen ook de bibliotheekcollectie en de beeldbank van Schouwen Duiveland in de nieuwe omgeving online beschikbaar. Verder hebben personeelsleden van beide organisaties op diverse momenten kennis genomen van elkaars collecties, wordt er aan kennisoverdracht gedaan, wordt er intensief samengewerkt op het gebied van behoud en is een medewerker van het Zeeuws Archief gedetacheerd in Schouwen Duiveland in de functie van relatiebeheerder cultuurhistorie Schouwen-Duiveland.

De dienstverlening blijft onverminderd een belangrijke opdracht voor het Zeeuws Archief. Het betreft dan vooral het beheren, bewaren en beschikbaar stellen van informatie, zowel digitaal als analoog.

In het derde speerpunt uit het beleidsplan krijgen de collecties en het publieksbereik specifiek aandacht, waarbij het Zeeuws Archief voor het publiek zowel online als offline dé werkplaats is om de geschiedenis van Zeeland te ontdekken en te onderzoeken. Het Zeeuws Archief blijft samenwerken met andere cultuur-historische instellingen in Zeeland.

De minister van OCW heeft in 2018 aan de RHC's gevraagd om een gezamenlijke en een individuele visie op de toekomst te formuleren. Het uitgangspunt is de veranderende samenleving waarin digitale informatie een andere rol inneemt dan in de voorgaande analoge tijd. De minister wenst daarom zijn rol in de Gemeenschappelijke Regeling te heroverwegen en vraagt hoe RHC's hun sterke positie in de regio kunnen blijven innemen. Een sterk archiefbestel, passend in de huidige tijd, is daarbij het uitgangspunt. De RHC's hebben de beantwoording van deze vraag voortvarend opgepakt en zullen dit traject in 2019 verder in gezamenlijkheid met OCW en landelijke partners vormgeven. De rol van de besturen van de RHC's verdient in dit traject specifieke aandacht.

In 2018 heeft het bestuur afscheid genomen van de heren drs. R.M.A. Molenaar, DB-lid namens Veere, en A.P. Beekman, AB-lid namens Middelburg. In de vacatures is voorzien door de benoemingen van de heren drs. R.J. van der Zwaag namens Veere en Chr. Dekker namens Middelburg. Het rijksbestuurslid mevrouw prof. Dr. B.M. Oomen, heeft omwille van tijdgebrek haar bestuurslidmaatschap beëindigd. In die vacature wordt de heer drs. A. Koppejan voorgedragen.

In 2016 was een onderzoek gestart naar een mogelijke overdracht van onderhoud en instandhouding van de huisvesting van het Zeeuws Archief, evenals als enkele andere RHC's. Begin mei 2018 is duidelijk geworden het Zeeuws Archief vanaf 1 januari 2019 definitief verantwoordelijk wordt voor onderhoud en instandhouding van de huisvesting in plaats van het Rijksvastgoedbedrijf. Het Zeeuws Archief blijft het pand wel huren van het Rijksvastgoedbedrijf. De voorbereidingen voor het in eigen beheer nemen van onderhoud en instandhouding heeft in 2018 veel aandacht gevergd en zal dit ook in 2019 nog doen.

Programma beheer

Wat was het doel?

Onder het programma beheer vallen alle werkzaamheden rond het fysieke en digitale beheer van de archieven en collecties, de conservering en restauratie van de archieven en collecties, de werkzaamheden in het kader van het e-Depot en het beheer van de stadhuiscollecties van de gemeenten Middelburg en Veere. Ook in 2018 was het doel om alle stukken zo te behouden en beheren, dat alle informatie vind- en raadpleegbaar is.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inrichting depot en klimaatbeheersing

Dit jaar zijn depotcontroles in eigen depots en in die van derden (gemeente Borsele, Schouwen-Duiveland, Terneuzen en SCEZ) uitgevoerd en zijn archieven bemonsterd (bijvoorbeeld bij de Veiligheidsregio Zeeland en de gemeenten Schouwen-Duiveland en Terneuzen). De depots zijn schoongemaakt volgens planning en nieuw binnengekomen archieven werden gecontroleerd en indien nodig door een extern bedrijf bestraald ter ontsmetting of door medewerkers van het Zeeuws Archief handmatig ontsmet.

Restauratie en behoud

In 2018 zijn restauraties uitgevoerd in het kader van aanwinsten, de Archiefbank, digitaliseringsprojecten en uitleningen. Door een extern restauratieatelier zijn er ten behoeve van het metamorfoze project kloosterarchief Sint Catharinadal charterdozen ontzuid. Verder werden er originele stukken en foto's materieel voorbereid voor in- en externe exposities. Tevens werd tijd besteed aan werkzaamheden die onder het programma Informatie en Kennis - zakelijke dienstverlening vallen. De kosten en opbrengsten van deze projecten staan daar.

Hieronder een opsomming van de werkzaamheden die in 2018 zijn uitgevoerd:

- Herverpakking van het archief van de Stad Veere en de gemeente Oostkapelle. Dit jaar is 43 meter verzorgd en herverpakt.
- De conservering, digitalisering en verpakking van alle perkamenten charters uit het archief van de Stad Veere is in 2018 afgerond.
- Herverpakking van het archief van het Provinciaal Bestuur: dit archief wordt opnieuw verpakt aangezien de huidige dozen niet meer voldoen aan de heersende normen. Daarnaast kunnen nu dozen van verschillende diktes worden besteld, zodat er efficiënter met depotruimte kan worden omgegaan. Dit jaar is er 10 meter verzorgd en herverpakt.
- (Her)verpakking van 5 meter archief Waterschap Scheldestromen.
- In passe-partout zetten van 400 prenten uit de Zelandia Illustrata.
- Op verzoek van het Bevrijdingsmuseum te Nieuwdorp is een fotoalbum gerestaureerd.
- In totaal zijn in 2018 24 boeken ingebonden.

Metamorfoze projecten

Het Zeeuws Archief heeft in 2018 aan een aantal metamorfoze projecten gewerkt. De werkzaamheden hielden materiële voorbereiding, conservering en digitalisering in van:

- Het archief van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen dat bij het Zeeuws Archief wordt beheerd en de handschriftencollectie van KZGW die bij ZB|Planbureau en Bibliotheek van Zeeland wordt beheerd. Looptijd 2016-2018;
- Het archief van de deputaten Oost- en West-Indische zaken van de classes Amsterdam, Schieland en Walcheren. Dit wordt in het kader van een clusterproject met Stadsarchief Amsterdam,

Stadsarchief Rotterdam en het Zeeuws Archief uitgevoerd, waarbij het Zeeuws Archief de aanvrager is en het project uitvoert. Looptijd 2017-2019;

- De archieven van het Norbertijnenkloosters, Abdij van Berne en de priorij Sint Catharinadal te Oosterhout. Dit gebeurt in opdracht van het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC). Looptijd 2017-2019.
- In 2018 heeft het Zeeuws Archief van het Brabants Historisch Informatiecentrum de opdracht gekregen voor de uitvoering van het metamorfoze-project Gasthuis Grave, 1291-1965, ca. 33 meter papieren archief en ca. 2000 charters. De uitvoering zal in 2019 starten.

E-Depot

In 2018 is verder gewerkt aan de bestendiging van de interne organisatie rondom het Zeeuws e-Depot en de inrichting van het dienstverleningsaanbod voor zorgdragers. Halverwege het jaar kon de vacante functie van Coördinator Zeeuws e-Depot worden ingevuld.

De tenant van het landelijk e-Depot bij het Nationaal Archief en de dienstverlening Digitale Archiefdiensten van het NA, vormen de basis voor het Zeeuws e-Depot. Het ZA neemt intensief deel aan de landelijke overlegstructuur en samenwerking van NA en RHC's voor de doorontwikkeling van deze landelijke infrastructuur en de bijbehorende architectuur. In het landelijke gebruikersoverleg wordt op operationeel niveau gestuurd op verbetering van de dienstverlening, escalaties en aanpak calamiteiten. Concretisering van de leveringsafspraken wordt op tactisch niveau nagestreefd in het accountgesprek met een vaste accounthouder (4 x per jaar) en in het afnemersoverleg van RHC's en departementen gezamenlijk met het NA. In de stuurgroep Toegangsketens wordt op strategisch niveau geprioriteerd.

In het vierde kwartaal van 2018 is er een eerste aanscherping gerealiseerd in de formele leveringsafspraken 'Dienstverlening digitale archiefdiensten voor RHC's' van het NA. De afspraak is om dit document in jaarlijkse verbeterlagen in combinatie met de PDC en een toe te voegen verwerkersovereenkomst, door te ontwikkelen tot een robuuste set van afspraken. Samen met de door het Zeeuws Archief ontwikkelde aansluitkit biedt dit een goede basis voor de aansluittrajecten met de Zeeuwse overheden.

Het grootste gemis qua functionaliteit is nog steeds het ontbreken van raadpleegfunctionaliteit voor publiek en zorgdragers. Ook is er behoefte aan een generiek koppelvlak voor bevraging vanuit bedrijfsapplicaties (DMS, zaakstelsel, e.a.) dan wel zoekmachines (enterprise search) op locatie bij zorgdragers. Voor 2019 blijft dit de belangrijkste focus in gesprek met NA.

Met ondersteuning van een extern bedrijf is er in 2018 een e-Depot-architectuur opgesteld die inzicht en houvast biedt in de sturing op de bovengenoemde gewenste ontwikkeling van het e-Depot.

De voortrekkersrol in het landelijk kennisplatform informatiehuishouding Overheden werd beëindigd.

Het proces van samenwerking en communicatie is het afgelopen jaar voortgezet. De directeur en het hoofd Informatie en Kennis hebben gesprekken gevoerd met bestuurders en managers van bijna alle Zeeuwse overheidsorganisaties en er zijn met enige regelmaat presentaties gehouden.

Aansluittrajecten

- Met Veere wordt gewerkt aan de inhoudelijke voorbereiding voor overbrenging van raadsinformatie en omgevingsvergunningen. Veel werk inzake metadatering en controle op eventuele beperkingen van de openbaarheid.
- Met de Provincie is samengewerkt aan een common datamodel, dat met de inrichting daarvan in een enterprise servicebus bij de provincie, de data in verschillende applicaties standaardiseert en generiek maakt, waardoor data-uitwisseling en meervoudig gebruik mogelijk wordt. Hierbij worden de voorwaarden voor opname in het e-Depot (TMLO) direct meegenomen. Ervaringen opgedaan in dit traject kunnen ook voor andere overheden van waarde zijn en zullen worden gedeeld. Intussen wordt ook afgestemd over de start van het aansluittraject: quickscan – adviesdocument – aansluitplan – eerste overbrenging.
- Aan Schouwen-Duiveland en Tholen zijn in 2018 als adviezen uitgebracht inzake inrichting metadata in het recent in gebruik genomen zaaksysteem. Beide gemeenten gebruiken hetzelfde systeem hetgeen samen optrekken in analyse en mapping alsmede afstemming met en opdrachtverlening aan leverancier mogelijk maakt.
- Met Terneuzen is gestart met de quickscan en is een concept aansluitplan opgeleverd. Aanpak en afronding wordt in 2019 voortgezet.
- Met de gemeente Reimerswaal, waterschap Scheldestromen, RUD-Zeeland, SaBeWa Zeeland en North Sea Port zijn verkennende gesprekken gevoerd.
- In overleg met enkele gemeenten is inmiddels vastgesteld dat door andere prioriteiten, beperkte personele bezetting op het DIV-werkterrein of anderszins, het e-Depot-traject pas op de langere termijn kan worden aangevangen. Dit geldt met name voor de aan de GR de Bevelanden deelnemende gemeenten, waar gewerkt wordt aan de inrichting van het nieuwe zaaksysteem.

In 2018 zijn de aansluitingen van de gemeente Veere en de Provincie Zeeland geformaliseerd inclusief de jaarlijkse financiële bijdragen. Met de gemeenten Schouwen-Duiveland, Terneuzen en Tholen zijn gesprekken gestart over het sluiten van een DVO.

Er zijn nog geen particuliere archiefvormers aangesloten op het Zeeuws e-Depot. Wel zijn er contacten gelegd en gesprekken gevoerd met Classicaal Regionaal Overlegorgaan Zeeland (CRO) en Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder.

De aanpak van de aansluittrajecten is geconcretiseerd in een planning voor alle Zeeuwse overheden, gemeenschappelijke regelingen en enkele particuliere archiefvormers. Deze loopt door tot in 2021.

Communicatie en samenwerking Zeeuwse overheden

In 2018 was de samenwerking met de Zeeuwse overheden meer gericht op de concrete aansluittrajecten. Het aansluitproces is verder ontwikkeld tot een standaardaanpak en een nieuw kostenmodel voor het aansluiten op het e-Depot en het beheer van de in het e-Depot opgenomen informatie is tot stand gekomen. In juni is het landelijke kostenmodel in VZG-verband gepresenteerd aan de Zeeuws overheden: in de Kring van Secretarissen en in het overleg Portefeuillehouders Informatievoorziening.

Medio 2018 is een informatiebijeenkomst gehouden over koppelingen met het e-Depot en over de gemeentelijke gemeenschappelijke infrastructuur (GGI) bedoeld voor IT-ers en informatiebeheerders en interessant voor zowel leidinggevendenden als medewerkers. Deskundigen van VNG Realisatie, de Provincie en het Zeeuws Archief verzorgden de presentaties.

In november 2018 is een informatiebijeenkomst georganiseerd bij de gemeente Veere. De gemeente Veere en het Zeeuws Archief deelden hun praktijkervaringen over het aansluitproces Zeeuws e-Depot, aan de hand van de eerste praktijkervaringen met de gemeente Veere: hoe verliep het proces van plan tot werkelijkheid, wat moest er gebeuren, wie waren daarbij nodig, wat ging goed en wat kan beter?

Er zijn in 2018 drie nieuwsbrieven e-Depot verschenen en er zijn presentaties over de aanpak van het e-Depot in de Zeeuwse samenwerking gehouden, voor de verschillende RHC's op locatie bij het Nationaal Archief.

Met financiering door het Nationaal Archief is de Handreiking Informatiehuishouding in een gebruiksvriendelijker en frisser jasje gestoken. In de zomer heeft de Zeeuwse werkgroep gezamenlijk de handreiking Informatiehuishouding overheden voorzien van actuele documenten en *best practices*.

Stadhuiscollecties

Onder het beheer van de stadhuiscollecties Middelburg en Veere valt:

- het uitoefenen van toezicht op het beheer van de verzamelingen van de gemeenten Middelburg en Veere;
- registratie van de objecten en het doen van onderzoek naar de collectie;
- het verzorgen van rondleidingen, lezingen en exposities;
- het adviseren betreffende conservering, aankoop en bruikleen van voorwerpen uit de collectie;
- het fungeren als in- en extern contactpersoon ten aanzien van de collecties;
- het contact onderhouden met de Vereniging van Musea in Zeeland, de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland en Walcherse musea en erfgoedinstellingen.

In het verslagjaar is regelmatig overleg geweest gevoerd met de wethouder van Middelburg en de burgemeester van Veere.

Toezicht

Toezicht wordt uitgeoefend op de objecten op de volgende locaties:

- Stadhuis aan de Markt in Veere
- De Schotse Huizen in Veere
- Grote en de Kleine kerk in Veere
- Oudheidkamer en dorpskerk in Oostkapelle
- Gemeentehuis in Domburg
- Museum 'Het Polderhuis' in Westkapelle
- Streekmuseum in IJzendijke
- Verenigingsgebouw in Koudekerke
- Verenigingsgebouw in Vrouwenpolder
- Museum brandspuithuis in Serooskerke
- Stadhuis aan de Markt in Middelburg
- Zeeuws Archief in Middelburg
- Zeeuws Museum in Middelburg
- Vleeshal in Middelburg
- Stads kantoor in Middelburg
- Stadhuis museum in Arnemuiden
- Kerktoren in Arnemuiden
- Dorpshuis in Nieuw- en Sint Joosland

Contact is onderhouden met de Vereniging van Musea in Zeeland, de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland en Walcherse musea en erfgoedinstellingen.

Voor het toezicht op het beheer van objecten in het stadhuis aan de Markt in Middelburg vond regelmatig overleg plaats met de UCR in de overlegcommissie Gotisch deel stadhuis. Voor het toezicht op het beheer van objecten in het stadhuismuseum Arnemuiden is regelmatig contact geweest met het bestuur van het de Stichting Oudheidkundig Museum Arnemuiden.

Objecten die in 2018 niet geëxposeerd werden, berusten in depots in de oude stadhuizen van Veere en Middelburg, de COVRA in Vlissingen–Oost, het depot van het Zeeuws Archief, het mijnenmagazijn in Veere en de opslag van restauratieatelier Rijken in Koudekerke.

Circa 40 kunstobjecten uit het gemeentekantoor van Middelburg zijn verplaatst naar het depot in het oude stadhuis. Circa 10 objecten uit de loods aan de Waldammeweg zijn eveneens verplaatst naar dit depot. In overleg met de beheerder van de Grote Kerk van Veere en de beheerder van de oudheidkamer van Oostkapelle is besloten enkele objecten weg te halen, omdat deze ruimten niet geschikt blijken voor het exposeren van kwetsbare objecten.

Specifiek onderzoek is gedaan naar kroonluchters in het oude stadhuis van Middelburg, stukken uit de porseleincollecties, schilderijen uit het legaat Polak en de beker van Maximiliaan van Buren.

Publieksbereik

Het Zeeuws Archief heeft in samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst in Middelburg in het gemeentehuis in Domburg een expositie ingericht, getiteld 'Veerse schatten'. Hiervoor zijn bijzondere objecten, onderdelen van de tot de collectie Veere behorende maquette van de stad Veere gecombineerd hedendaagse assemblages van de Veerse kunstenares Marijke Leertouwer.

Lezingen, educatieve wandelingen en presentaties werden gegeven over cultuur-historische onderwerpen. Het betrof hier onder andere de relatie tussen Veere en Portugal (ten behoeve van Portugese studenten toerisme), de relatie tussen Veere en Schotland (ten behoeve van het bezoek van de Britse ambassadeur). Een voordracht over Schotten in Zeeland was onderdeel van een Internationale werkgroep 'Trading Places' in het Nationaal Museum van Schotland in Edinburgh. Dit maakte deel uit van het onderzoek van de Royal Society of Edinburgh over de Schotse commerciële diaspora. Het Zeeuws Archief presenteerde een archiefstuk over een historische Schot tijdens het bezoek van de Britse ambassadeur aan Veere.

Binnen de gemeentelijk comités Open Monumentendag is meegewerkt aan de organisatie van deze dag en aan het programmaboekje.

Bijdragen zijn geleverd over de informatie over buitenkunst, walvisvaart, een 3D- animatie van de stad Veere, monumenten uit de Tweede Wereldoorlog, straatnamen, Joodse inwoners, kerken, begraafplaatsen, kanonnen, waterstaatsmonumenten langs het Veerse Meer.

Collectiebeheer- en behoud

In 2018 zijn de langdurige bruiklenen van objecten die eigendom zijn de Stichting Buitenplaats Westhove, het Instituut Collectie Nederland, het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen, de Confrérie van Sint Sebastiaan te Middelburg, het Rijksmuseum Amsterdam en enkele particulieren en instellingen voortgezet. Eveneens voortgezet zijn de bruiklenen aan de gemeenten Middelburg en Veere, de Stichting Delta Cultureel te Veere, de Oudheidkamer Oostkapelle, de Stichting Polderhuis te Westkapelle, het historisch museum in Arnemuiden, de Grote Kerk Veere/Stichting Nieuwe Muziek, het Zeeuws Archief, Stichting Streekmuseum IJzendijke en Stichting 'het oude brandspuithuis' in Serooskerke.

Ten behoeve van exposities en manifestaties zijn in 2018 objecten voor en beperkte periode uitgeleend aan het Zeeuws Archief (expositie Schotse Handel, expositie Cornelis Goliath), het Marie Tak van Poortvlietmuseum te Domburg (expositie 'De wijde stilte, drie bijzondere collecties in beeld'), Museum Veere (expositie Veere in de Grote Oorlog en expositie Veerenaren vastgelegd. Fotoarchief Leonard den Beer Poortugael (1983-2017)), Nationaal Militair Museum (expositie Willem van Oranje) en het Haags Historisch Museum (expositie Johan van Oldenbarnevelt).

Restauratieatelier De Valk in Middelburg heeft een ingelijste achttiende-eeuwse kaart van Zeeland gerestaureerd. Restauratieatelier Martens in Aardenburg heeft vier heraldische wapens gerestaureerd. Zeven beelden gemaakt tussen 1931-1934 door Oswald Wenckebach afkomstig van de gevel van het Veerse stadhuis werden in 2012 onderdeel van de Veerse collectie en waren tot 2017 opgesteld in de Grote Kerk van Veere waarna ze voor onderzoek en conservering verplaatst naar een steenhouwerij in Utrecht. In 2018 zijn deze beelden in Utrecht gecontroleerd. Klokkenrestaurator Albert de Goeij uit Middelburg heeft een achttiende-eeuwse zonneklok uit het stadhuis van Middelburg onderhouden. Metaalrestaurator Michiel Langeveld heeft in 2018 twee replica's van de beker van Maximiliaan van Egmont-Buren gemaakt.

Wat heeft dit gekost?

	Realisatie 2018	2e wijziging Begroting 2018	Begroting 2018
Programma beheer			
Totale lasten	669.897	758.671	684.516
Totale baten	-53.860	-52.701	-50.377
Saldo	616.037	705.970	634.139

Specificatie programma beheer

	Realisatie 2018	2e wijziging Begroting 2018	Begroting 2018
Salarislasten programma beheer	407.452	463.255	486.317
Materiële lasten programma beheer			
- inrichting depot en klimaatbeheersing	66.283	69.636	66.250
- conserveren en restaureren	17.802	37.033	36.241
- stadhuiscollecties	9	500	500
- e-Depot	178.351	188.248	95.207
	262.444	295.417	198.198
Baten programma beheer			
- stadhuiscollectie Middelburg	-15.396	-15.057	-14.393
- stadhuiscollectie Veere	-38.464	-37.643	-35.983
- e-Depot	0	0	0
	-53.860	-52.701	-50.377
Bijzondere baten	0	0	0
Saldo	616.037	705.970	634.139

Programma informatie en kennis

Wat was het doel?

Het verwerven en toegankelijk maken van archieven en collecties, met als doel deze beschikbaar te stellen, het relatiebeheer met de ketenpartners in Zeeland en het toezicht op het beheer van de niet-overgebrachte archiefbescheiden bij de bij het Zeeuws Archief aangesloten overheidsorganisaties.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Acquisitie/Relatiebeheer

De provincie Zeeland heeft het grootste deel van de papieren archieven die voor permanente bewaring in aanmerking komen in 2017 bij het Zeeuws Archief ondergebracht. Deze archieven beslaan ongeveer de periode 1950-2016. De formele overbrenging werd vertraagd doordat de voorbereidende werkzaamheden niet konden worden afgerond. Deze is nu gepland in 2019.

In het afgelopen jaar werden 95 aanwinsten verworven. Hoewel dit er minder waren dan in 2017 (125), is de inhoud ook nu bijzonder interessant en gevarieerd: de publicatie 'Afbeeldinghe van den tempel Salominis' uit 1642 door de Joodse geleerde Jacob Jehuda Leon Ebreo, uitgegeven door een Middelburgse drukker, twee brieven van Franse officieren over de capitulatie van Zeeland in 1795 en een instructieboekje van de Middelburgse dansschool Meeuse uit ongeveer 1950. Bijzonder is ook het archief van het Fonds Simon Boitet. Deze predikant uit Middelburg bestemde in 1801 zijn nalatenschap voor familie en studiedoeleinden. De zorg hiervoor was belegd bij het bestuur van het fonds dat bestaan heeft tot begin jaren negentig van de vorige eeuw. In 1914 nam burgemeester Laurus Simonse afscheid van de gemeente Biggekerke. Als aandenken ontving hij een prachtig album met foto's van het gemeentepersoneel en het dorp. Het album werd afgelopen jaar geschonken. Zeeuwen die uit de provincie vertrokken richtten soms een vereniging op. Dat blijkt uit het archief van de Zeeuwse Vereniging Apeldoorn die regelmatig bijeenkomsten organiseerde. Daar konden de oud-Zeeuwen elkaar ontmoeten en werden onder meer toneelvoorstellingen in dialect gehouden. Tijdens de Archievendag droeg waterbedrijf Evides twee mappen met tekeningen uit het archief van de Watermaatschappij Zuid-West-Nederland (WMZ) over aan het Zeeuws Archief. Een aanwinst die zeker ook niet onvermeld mag blijven is de aanvulling op het fotoarchief van J. Torbijn uit Goes. De foto's en prentbriefkaarten uit dit archief geven een prachtig beeld van Zeeland in de periode 1913-1981.

Een medewerker van het Zeeuws Archief is lid van de Aanwijscmissie van de rechtbank Zeeland-West-Brabant. Deze kwam in het verslagjaar niet bij elkaar.

Inspectie en advisering

Begin 2018 is het team Inspectie & Advies versterkt met een fulltime inspecteur.

Voor de gemeenten Schouwen Duiveland, Veere en Borsele werd in het verslagjaar een rapportage opgeleverd naar aanleiding van het onderzoek naar de informatiehuishouding aan de hand van de tien kritische prestatie-indicatoren. De onderzoeken bij waterschap Scheldestromen, Sabewa Zeeland en North Sea Port werden afgerond cq gestart. De bijbehorende rapportages worden begin 2019 opgeleverd.

Met de provincie Zeeland, het waterschap Scheldestromen en de gemeenten Kapelle, Middelburg, Schouwen-Duiveland en Veere is periodiek overleg gevoerd over het informatiebeheer in het Strategisch Informatieoverleg (SIO) en het Tactisch Informatieoverleg (TIO). Hoofdpunten daaruit:

- organisatorische wijzigingen en de gevolgen ervan voor de positionering van de informatiefunctie

· aanbesteding en implementatie van nieuw informatiesystemen

Na toetsing is goedkeuring verleend aan de jaarlijkse vernietigingslijsten van de aangesloten overheden. Gewerkt wordt aan de stroomlijning van dit proces, zodat beoordeling en goedkeuring vlotter kunnen verlopen.

Aan verschillende overheden zijn adviezen uitgebracht waaronder advies over het calamiteitenplan archieven (Kapelle), de migratie van gegevens uit het bestaande documentmanagementsysteem naar het nieuwe zaaksysteem (Schouwen-Duiveland), de formele vervanging van documenten die reeds gedigitaliseerd zijn (Terneuzen), de aanschaf van een voorziening voor het beheer en beschikbaarstellen van e-mails (waterschap Scheldestromen) en over het informatiebeheer in het algemeen (Veiligheidsregio Zeeland).

Aan de gemeenten Kapelle en Terneuzen zijn adviezen uitgebracht naar aanleiding van de beoordeling door de provincie van de KPI-rapportage in het kader van het interbestuurlijk toezicht. Met de andere provinciearchivarissen werd overlegd over lopende zaken, onder andere over de archivering door B12 van de neerslag van de aan deze uitvoeringsorganisatie van het IPO gemandateerde provinciale taken.

Het team heeft cursussen gevolgd over de implementatie van kwaliteitssystemen informatiebeheer en de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Hieraan werd ook door de collega's in Zeeland gebruik gemaakt.

Primair toegankelijk maken

Het overzicht van de archieven en collecties waarvan de toegankelijkheid te wensen overlaat, is geactualiseerd en er zijn prioriteiten aangebracht om achterstanden aan te pakken. Twee vrijwilligers werkten gedurende de woensdagochtenden verder aan de inventarisatie van ontoegankelijke, kleinere particuliere archiefbestanden. Ook werd er door vrijwilligers van de Protestantse Gemeente De Brug te Oostburg, de Protestantse Kerk Nederland (voormalige classis Goes) en de korfbalvereniging KV TOP uit Arnemuiden gewerkt aan het toegankelijk maken van hun archieven.

Vele online beschrijvingen dwars door de gehele collectie werden verbeterd en verrijkt. Aanleiding hiervoor zijn meestal reacties van gebruikers en het digitaliseren van de betreffende documenten. Daarnaast wordt aan de hand van een prioriteringslijst van in het verleden zeer summier beschreven nummers gewerkt aan de verbetering van metadata op individueel niveau.

Stadsarchief Veere

De resultaten van de nadere bewerking van de archiefblokken Stad Veere 1340-1816 (80 meter) en Gemeente Veere 1811-1966 (80 meter) zijn in 2018 voltooid en feestelijk gepresenteerd. In het verslagjaar zijn enkele onderdelen van de toegang op het stadsarchief Veere verder verbeterd. Ook aan de verbetering van de toegankelijkheid van de archieven van de voormalige Veerse plattelandsarchieven tot 1966 werd gestaag doorgewerkt. Geheel afgerond werden het afgelopen jaar de inventarissen op de archieven van de voormalige gemeenten Serooskerke (40 meter), Gapinge (4 meter) en Biggekerke (40 meter). Op een aantal zaken na, is in 2018 de bewerking van het archief van de voormalige gemeente Vrouwenpolder (40 meter) ook gereed gekomen. Verder is aan het einde van 2018 een aanvang gemaakt met de inventarisatie van het archief van de voormalige gemeente Aagtekerke.

Waterschapsarchieven

De verbetering van de toegankelijkheid van de voormalige polders en waterschappen van Tholen en Sint Philipsland is in 2018 voltooid. Dat betekent dat de archieven van het waterschap Sint-Annaland (Suzanna calamiteus), de Sluispolder, het waterschap Stavenisse, de Vrijberghepolder, de Abraham

Wisselpolder, de Anna Jacobapolder, de Anna Jacoba- en Willempolder (gemeenschappelijke administratie), de Henriëttepolder, de Kramerspolder, de Oudepolder, het waterschap Rumoirt, het waterschap Sint Philipsland en de Willempolder toegankelijk, verpakt en raadpleegbaar zijn. Daarnaast zijn in de afgelopen jaren aan het Zeeuws Archief aangeboden aanvullingen op de hier in beheer zijnde statische archieven van de polders en waterschappen gelegen boven de Westerschelde en daterend van vóór 1995 verwerkt. De bescheiden zijn toegevoegd aan de bestaande inventarissen en materieel verzorgd.

De digitalisering van de overlopers van de voormalige polders en waterschappen van Zeeuwse Eilanden werd in 2018 voltooid.

Filmproject

Gewerkt is aan het beschrijven van in totaal 288 gedigitaliseerde filmpjes uit 15 verschillende archieven en collecties. Daarnaast is getracht van alle films de rechthebbenden op te sporen zodat dit materiaal online kan worden ontsloten en ook door de eindgebruiker kan worden gebruikt voor bijvoorbeeld tentoonstellingen. Het opnemen van het bestand met de beschrijvingen in MAIS-Flexis wordt in 2019 afgerond waarna de films voor zover mogelijk zullen worden gepubliceerd via de website van het Zeeuws Archief.

Functioneel beheer archiefsystemen

e-Depot

Digitale dienstverlening en vooral de ontwikkeling van een e-Depot zijn de kernpunten voor het Zeeuws Archief. Eind 2015 is het Zeeuws Archief aangesloten op de gezamenlijk landelijke e-Depotinfrastructuur die nog volop in ontwikkeling is. Het Zeeuws Archief is nauw betrokken bij de ontwikkelingen binnen het Nationaal Archief en houdt hierbij rekening met de wensen van de klanten van het Zeeuws e-Depot.

Mais Flexis

Het programma MAIS-Flexis (MF) van De Ree archiefsystemen BV is het centrale systeem voor vrijwel alle beheeraspecten van de archieven en collecties. De geplande migratie naar het Nationaal Archief is in 2018 on hold gezet. Gekozen is om in het kader van de vernieuwing van de ICT-omgeving van het Zeeuws Archief de MAIS-Flexis-database te migreren naar de SaaS-omgeving van de leverancier. Deze vindt begin 2019 plaats.

MAIS-Flexis speelt niet enkel een belangrijke rol bij het analoge archief, maar ook bij het e-Depot. Een goede koppeling tussen het collectiebeheersysteem en de applicatie van het e-Depot (Preservica) is dan ook essentieel. Scenario 3 biedt ook de mogelijkheid om vanuit de nevenvestigingen Zierikzee en Terneuzen met MF te kunnen werken.

Oude website

De oude website van het Zeeuws Archief is gearchiveerd met gebruik van het e-Depot. In de productieomgeving van het e-Depot is de oude website beschikbaar. Hiermee heeft het E-Team ervaring opgedaan op het gebied van het archiveren van een website.

Instrumenten

De belangrijkste ontwikkelingen van afgelopen jaar zijn:

- Implementatie sFTP; hiermee kunnen zorgdragers met gebruik van een beveiligde verbinding informatieobjecten versturen naar het Zeeuws Archief.
- Aansluitkit; inmiddels bestaat de aansluitkit uit tien documenten waarmee zorgdragers meer inzicht krijgen in het totale aansluittraject op het e-Depot.
- Architectuurplaten; met hulp van een externe informatiearchitect is de architectuur van het Zeeuws Archief inzichtelijk gemaakt.
- Predepot; dit jaar is gestart met het overzetten van scans uit het predepot naar het e-Depot. In

het verslagjaar is ruim 0,5 TB opgenomen.

Kennisontwikkeling

Toezicht op en advisering over de vormgeving van de informatiehuishouding van de aangesloten zorgdragers vormen een belangrijk onderdeel van de langdurige digitale bewaring. Zo kan in een vroeg stadium worden meegedacht over de eisen die gesteld worden aan informatiesystemen, metadatering en bestandsformaten. De functioneel beheerders van het Zeeuws Archief hebben afgelopen jaar diverse cursussen gevolgd en kennissessies bijgewoond om deze rol optimaal te kunnen vervullen:

- Training Record Management Tool
- Kennissessie Webarchivering
- Bijeenkomst Kwaliteitsgroep Informatiemanagement
- Cursus Kwaliteitssysteem
- Zaakstelsel live
- Archiefdagen
- Cursus Preserveren kun je leren
- Cursus Impactanalyse

Nader toegankelijk maken

Beeldmateriaal

Voor de werkzaamheden voor het nader toegankelijk maken van beeldmateriaal (scannen en beschrijven) worden vrijwilligers ingezet. Eén vrijwilliger scant beeldmateriaal (foto's, prentbriefkaarten en dia's), een andere vrijwilliger beschrijft het beeldmateriaal.

In het verslagjaar is er vooral gewerkt aan drie grote bestanden: de aanvulling van het fotoarchief van de firma J. Torbijn, fotografen en uitgevers van prentbriefkaart van Zeeland en West-Brabant over de periode 1913-1981, de 3.500 dia's van het voormalige Delta-Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek te Yerseke en 3.460 luchtfoto's van Delta-Phot over de periode 1977-1986.

Zes oud-medewerkers van de voormalige fabriek Philips Lighting, in Middelburg bekend als Vitrite, ronden het scannen en beschrijven af van een selectie van het materiaal uit het omvangrijke fotoarchief van deze fabriek. In deze fabriek, begonnen in 1887, werden lampvoeten gefabriceerd voor de wereldmarkt. In het kader van het 130-jarig bestaan van deze fabriek werd door de huidige eigenaar Philips Lumileds een fotoboek uitgegeven, waarin ook fotomateriaal uit het oude archief is opgenomen.

Voor de gemeente Kapelle zijn de beschrijvingen van 7.500 foto's en dia's aangepast en is ontbrekend beeldmateriaal alsnog gescand. Vóór de overname van het beheer van het oud-archief van de gemeente door het Zeeuws Archief was dit fotoarchief opgenomen in de Beeldbank De Bevelanden. Het bestand is als Beeldbank Kapelle online gezet en te raadplegen via de website van het Zeeuws Archief en de website Archieven.nl.

Voor de boeren- en tuindersmaatschappij ZLTO is het fotoarchief van de redactie van het ZLM Land- en tuinbouwblad (1960-1993) in het kader van de viering van 175 jaar landbouw in Zeeland gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt. Door medewerkers van ZLTO is uit een totaal van meer dan 50.000 foto's een selectie van 800 foto's gemaakt die zijn gescand, beschreven en gepubliceerd via de website van het Zeeuws Archief en Archieven.nl. Hiermee is ook het laatste deel de archieven van de voormalige Zeeuwse Landbouw Maatschappij in het depot van het Zeeuws Archief opgenomen.

Persoonsgebonden bronnen

Door vrijwilligers is verder gewerkt aan het invoeren van persoonsgegevens uit diverse bestanden, met als doel deze beschikbaar te stellen via de online persoonsnamendatabase Zeeuwen Gezocht. Vrijwilligers werkten aan de volgende projecten:

- Doop-, Trouw- en Begraafregisters. Invoer van de fiches en controle van deze invoer aan de hand van de originele registers.
- Leden gemeentebesturen 1853-1965 uit de Zeeuwse Jaarboekjes.
- Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels 1832.
- Burgerlijke Stand (invoer gegevens akten die in betreffende jaar openbaar worden)
- Sluisregisters Veere 1872-1937 (archief Rijkswaterstaat Directie Zeeland, Sluismeester Veere).
- Vonnissen Arrondissementsrechtbank Middelburg 1838-1939.
- Bewerken series brieven uit archief Provinciaal bestuur 1813-1831 (project Drost).
- Adresboekjes Middelburg (naoorlogse periode).

Vele Handen

In 2018 is een nieuw project op het gebied van Crowdsourcing geïnitieerd. Er is weer gekozen voor het platform Vele Handen.nl. In het kader van het project 'Thuis in Terneuzen' worden de bevolkings- en volkstellingsregisters van de voormalige gemeenten Axel, Biervliet, Hoek, Koewacht, Overslag, Philippine, Sas van Gent, Terneuzen, Westdorpe, Zaamslag en Zuiddorpe gedigitaliseerd en nader toegankelijk gemaakt op naam, geboortedatum en -plaats, beroep en religie. De voltooide bestanden zullen doorzoekbaar worden gemaakt op Zeeuwen Gezocht, de website van het Zeeuws Archief en Archieven.nl.

Indicering DTB

De indicering van de DTB registers van Walcheren is in 2018 voortgezet. Het is een langlopend project met vier vrijwilligers dat vermoedelijk over vier à vijf jaar zal zijn afgerond. De werkzaamheden bestaan vooral uit het creëren van overzicht in de nader toegankelijk te maken registers (die zich in meerdere archieven bevinden), het begeleiden van de vrijwilligers bij het invoeren en het bewerken en uploaden van de output van de vrijwilligers naar Zeeuwen Gezocht, de website van het Zeeuws Archief en Archieven.nl.

bevolkingsregisters Walcheren

Bij het laatste crowdsourcingsproject 'Wonen op Walcheren' zijn een aantal registers buiten beschouwing gebleven omdat ze niet pasten binnen het format van Vele Handen. Deze registers worden door een vrijwilliger handmatig geïndiceerd.

Tol van Zeeland

Door zes vrijwilligers werd -overwegend vanuit eigen huis- gestaag verder gewerkt aan het invoeren van de tolpassages van de Tol van Zeeland in de periode 1584-1805, een onderdeel van het archief van de Rekenkamer van Zeeland. Dit is een zeer omvangrijke klus die de vele duizenden passages, personen, schepen en producten in kaart brengt.

In het verslagjaar werd een inventarisatie gemaakt van mogelijke nieuwe projecten. Een en ander zal in 2019 worden uitgewerkt.

Transcripties

Het Zeeuws Archief heeft de transcriptietool van De Ree Archiefsystemen in gebruik. Deze tool maakt het mogelijk binnen de online omgeving van Archieven.nl transcripties te vervaardigen en te publiceren. Enkele vrijwilligers gebruiken deze tool onder begeleiding van een informatiebeheerder die in het systeem de nodige rechten kan verlenen. Ook de werkgroep Paleografie in Zeeland (PaiZ) maakt gebruik van deze tool.

Digitalisering

Digitalisering houdt in: het materieel voorbereiden van de stukken, contacten onderhouden met de opdrachtgever, het controleren van de gemaakte scans aan de hand van originele archiefstukken, het koppelen van de scans aan metadata en vervolgens het uitvoeren van metadata en scans naar MAIS-MDWS zodat de scans gevonden en gepubliceerd worden. In 2018 is er gedigitaliseerd in het kader van diverse metamorfozeprojecten, projecten zakelijke dienstverlening, de notariële archieven in het kader van het landelijke programma DTR en de archiefbank.

Zakelijke dienstverlening

Onderstaande projecten zijn in 2018 afgerond.

SBKM	Bewerking archief Stichting Beeldende Kunst Middelburg ca. 1966-2008, selecteren, ordenen en beschrijven archief
Gemeente Kapelle	Vorbereiden en publiceren Beeldbank Kapelle
Gemeente Terneuzen	Aanbeveling depotbeheer, begeleiding medewerkers, advisering, inclusief handboek vervanging
Rijkswaterstaat	Oeverbestand selecteren, ordenen en beschrijven, materiële verzorging
Gemeente Borsele	KPI onderzoek en rapportage
Familiefonds Hurgronje	Digitaliseren archief Familiefonds Hurgronje 1767-2011: digitalisering, voorbereiding, materiële verzorging, plaatsen scans in e-Depot, koppelen, uitvoeren en uploaden toegang en scans
Sabewa toezicht en advies	KPI onderzoek en rapportage
Gemeente Borsele	Digitaliseren kadastrale plans
Gemeente Schouwen-Duiveland	Vervolgpilot aansluiting en eerste overbrenging e-Depot
Gemeente Tholen	Maken en implementeren Handboek vervanging
Gemeente Schouwen-Duiveland	Toezicht 2018
Zeeuwse Bibliotheek	Sealen affiches
Koninklijke bibliotheek	Conserveringsrapportage
SCEZ	Bemonstering
Zeeuws Museum	Conservering ten Klooster en Wending
Marijn de Valk	Transport en bestraling
VZG	Advisering
Gemeente Schouwen-Duiveland	Detachering relatiebeheerder cultuur historie
Gemeente Schouwen-Duiveland	Behoudswerkzaamheden

Aan onderstaande projecten is in 2018 gewerkt maar deze worden in 2019 volledig afgerond

Gemeente Terneuzen	Deel 1: Digitaliseren en koppelen BS Terneuzen 1796-1980 Deel 2: Digitaliseren en koppelen BS Terneuzen 1796-2016 Aanvulling: Index op niet-openbare akten
BHIC	Metamorfozeproject betreffende de archieven van het Norbertijnenkloosters, Abdij van Berne en de priorij Sint Catharinadal te Oosterhout. Looptijd 2017-2019.
Intervence	Bewerking archief Stichting Intervence en rechtsvoorganger(s) ca. 1918-2009, selecteren, ordenen en beschrijven 25 m1, materiële verzorging 20 m1

RHO	De archivistische en materiële bewerking van het analoge archief van Rho en rechtsvoorgangers uit de periode ca. 1945-2013
MEEZeeland	Bewerking archief MEE Zeeland en rechtsvoorgangers ca. 1965-2015, selecteren, ordenen en beschrijven 13 m1, materiële verzorging 10 m1
ZLM	Bewerking fotoarchief ZLM
KZGW	Digitaliseren grote formaten Zelandia Illustrata
Gemeente Schouwen-Duiveland	In 2018 is gewerkt aan de conversie vanuit Atlantis van de data van toegangen, nadere toegangen en beeldbank van het Gemeentearchief Schouwen-Duiveland, naar de MAIS-Flexis database van het Zeeuws Archief. Voor het eind van het jaar is de conversie van het archievenoverzicht en de archieftoegangen van het gemeentearchief opgeleverd en zijn deze online beschikbaar. De conversie en publicatie van de beeldbank en de nadere toegangen worden begin 2019 afgerond.

Wat heeft dit gekost?

	Realisatie	2e wijziging Begroting	Begroting
Programma informatie en kennis	2018	2018	2018
Totale lasten	913.336	824.680	683.736
Totale baten	-387.964	-375.709	-83.345
Saldo	525.372	448.970	600.390

Specificatie programma I&K

	Realisatie	2e wijziging Begroting	Begroting
	2018	2018	2018
Salarislasten programma informatie en kennis	645.881	573.420	483.592
Materiële lasten programma informatie en kennis			
- relatiebeheer, inspectie en acquisitie	4.065	5.150	5.000
- primair toegankelijk maken	69.465	77.267	137.763
- nader toegankelijk maken	2.774	2.786	16.200
- digitalisering	23.277	24.373	16.181
- DVO Waterschap Scheldestromen	6.680	6.680	0
- zakelijke dienstverlening	161.193	135.004	25.000
	267.455	251.259	200.144
Baten programma informatie en kennis			
- DVO Waterschap Scheldestromen	-5.698	-5.679	0
- zakelijke dienstverlening	-382.265	-370.030	-83.345
	-387.964	-375.709	-83.345
Saldo	525.372	448.970	600.390

Programma publieksbereik

Wat was het doel?

Het Zeeuws Archief wil een gastvrij kenniscentrum zijn, zowel fysiek als digitaal, waar de geschiedenis van Zeeland professioneel en op uiteenlopende manieren wordt aangeboden en kan worden beleefd. Het Zeeuws Archief is een baken voor alle belangstellenden in de Zeeuwse historie. Middelen die hiervoor worden ingezet zijn:

- een goed lopend fysiek en digitaal infocentrum.
- een groeiend aanbod van archieven en collecties, toegankelijk via het internet en via het infocentrum/studiezaal. De toegang wordt vergemakkelijkt dankzij goede contextuele informatie die via uiteenlopende communicatiemiddelen wordt aangeboden.
- het coördineren, ontwikkelen en uitvoeren van educatieve projecten en activiteiten, cursussen en het fysiek en digitaal zichtbaar maken van de archieven en collecties.
- het organiseren van open dagen en het (laten) verzorgen van rondleidingen.
- het actief en passief naar buiten presenteren van de instelling en de collectie.

Voor de uitvoering van de missie en visie is het belangrijk om een goedlopende organisatie te hebben, waardoor het aanbieden van historisch materiaal aan de gebruiker en samenwerking met andere (culturele) instellingen mogelijk wordt.

Daarnaast vergrootte het Zeeuws Archief het publieksbereik van zijn collectie en profileerde zich als cultuurhistorisch knooppunt in Zeeland. Hiervoor werden in samenwerking met andere instanties diverse projecten en publicaties georganiseerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Infocentrum, fysiek en digitaal

Dienstverlening

De reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd, zoals het helpen van bezoekers en het lichten van stukken en het beantwoorden van vragen die via de email, de website, WhatsApp, Twitter, Facebook en LinkedIn schriftelijk en telefonisch binnenkomen.

Tot de reguliere werkzaamheden behoort ook het uitlenen van stukken aan de gemeenten Middelburg, Veere en Kapelle en de Provincie Zeeland. De gemeenten Middelburg en Veere krijgen fysieke dossiers uitgeleend. Voor een project van de gemeente Middelburg zijn veel meer dossiers gelicht dan in voorgaande jaren, zeker 1200 meer dan gebruikelijk. Deze dossiers zijn niet fysiek uitgeleend maar delen van de dossiers zijn hier in huis gescand.

De gemeente Kapelle krijgt geen fysieke dossiers maar scans van stukken die men wenst te raadplegen. Begin juni 2017 heeft de Provincie Zeeland jonge archieven in de depots van het Zeeuws Archief geplaatst. Inzage door medewerkers van de provincie Zeeland gebeurt in de studiezaal of door middel van het leveren van scans. In 2018 zijn 246 dossiers aangevraagd door de Provincie Zeeland.

Het aantal fysieke bezoeken en bezoekers is in 2018 gedaald naar ongeveer het niveau van 2015. De studiezaal is in 2018 op zaterdagen minder vaak open gegaan nadat in het voorjaar is besloten om op zaterdagen in januari, juli en augustus de studiezaal niet meer open te stellen.

De benodigde kennis van medewerkers van de studiezaal wordt met behulp van interne educatie verrijkt om zo bezoekers goed van dienst te kunnen zijn.

Fysiek en digitaal

De verbreding van de dienstverlening van fysiek (in de studiezaal) naar digitaal (zowel in de studiezaal als op afstand) zet zich voort. Steeds meer inventarisnummers worden gedigitaliseerd en zijn als scan in te zien. Steeds meer vragen worden digitaal gesteld, zowel via email, sociale media als via de knop die bij een inventarisnummer in Archieven.nl te vinden is.

De digitale dienstverlening blijft zich daarnaast verder ontwikkelen. Sinds oktober 2015 zijn alle scans die online beschikbaar zijn, gratis in te zien en te downloaden. De reden is dat de Wet Hergebruik Overheidsinformatie in werking is getreden, die het Zeeuws Archief verplicht beschikbare scans kosteloos beschikbaar te stellen. Dit betekent wel dat het Zeeuws Archief vanaf die datum geen inzicht meer heeft in het aantal scans dat wordt ingezien en/of gedownload van onze website en Archieven.nl.

Het aantal aanvragen voor scannen op verzoek lag in 2018 op 42, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2017 en er zijn in totaal 65 inventarisnummers op verzoek gescand. Dit aantal is ook fors meer dan in 2017. Daarnaast heeft het Zeeuws Archief zelf 234 inventarisnummers laten scannen.

Tegen betaling zijn 32 afbeeldingen gescand. Dit aantal ligt lager dan in 2017, wat een direct gevolg is van het online beschikbaar stellen van steeds meer scans van afbeeldingen.

In het laatste kwartaal van 2018 zijn de prijzen voor scannen op verzoek en het scannen van afbeeldingen verlaagd van € 15,00 naar € 5,00. Dit heeft niet tot een opmerkelijke toename in het aantal bestellingen geleid.

Informatieverzoeken

Het aantal verzoeken voor informatie via e-mail, onze website, sociale media, brief of telefoon, was in 2018 een stuk hoger dan in 2017, we hebben meer dan 1000 verzoeken afgehandeld.

Samenwerking

De dienstverlening van het Genealogisch Centrum Zeeland (GCZ) in de studiezaal is in 2018 voortgezet. Ook dit jaar is gebleken dat de samenwerking positief werkt voor zowel bezoekers van het Zeeuws Archief als voor die van het GCZ.

Ook in 2018 was er een wisselwerking tussen vrijwilligers van het EHOE (Etty Hillesum Onderzoekscentrum) en de studiezaal.

WhatsApp

Sinds 2016 kunnen klanten contact opnemen via WhatsApp. In 2018 zijn 91 WhatsApp gesprekken gevoerd. Dit zijn er 30 meer dan in 2017.

Bruiklenen

In 2018 zijn ten behoeve van exposities 14 archiefstukken in bruikleen gegeven aan zes musea en andere organisaties. Het Zeeuws Museum heeft in 2018 2 stukken in bruikleen ontvangen. Dit museum heeft een nieuwe permanente tentoonstelling. Hiervoor vraagt het museum elk half jaar een aantal prenten in bruikleen. Museum Veere heeft twee stukken in bruikleen ontvangen voor een tentoonstelling over Wereldoorlog I. Zowel het Hotel Maria Kapel in Hoorn als het Textielmuseum hebben stukken uit het archief van de MCC tentoongesteld. Het gemeentemuseum Den Haag kreeg een blauwdruk van het ontwerp van het atelier van Jacoba van Heemskerck in bruikleen voor de tentoonstelling 'Aan Zee', waarin Zeeuws werk van Ferdinand Hart Nibbrig, Jan Toorop, Piet Mondriaan en Jacoba van Heemskerck werd samengebracht.

Archiefviewer Kadaster

Sinds 2015 werken Kadaster en Zeeuws Archief samen in de vorm van het aanbieden van de Archiefviewer van het Kadaster in de studiezaal. Onderzoekers kunnen in de Archiefviewer vrijwel alle kadastrale informatie digitaal raadplegen.

Mijn Studiezaal

Het Zeeuws Archief neemt deel aan het gratis online platform 'Mijn Studiezaal'. Deze functionaliteit is beschikbaar op Archieven.nl. Bezoekers van de website kunnen gebruik maken van een forum waar men vragen kan stellen, elkaar kan helpen met het vinden van informatie en waar medewerkers van archiefdiensten mensen kunnen begeleiden met onderzoek.

Website en web uitingen

Nieuwe website online

De nieuwe website van het Zeeuws Archief is 1 november 2018 live gegaan. De website voorziet ruimschoots in redactionele mogelijkheden om het publiek te bedienen. De homepage biedt bezoekers de keuze uit drie vraaggerichte onderdelen: Actueel, Onderzoek-het-zelf, en Expertise in archiveren.

- Actueel biedt nieuws, achtergrondverhalen, blogberichten en de agenda.
- Onderzoek-het-zelf biedt alles voor het doen van onderzoek: zoeken in de archieven en collecties van het Zeeuws Archief, maar ook die van andere instellingen, en daarnaast een groeiend aantal zoekgidsen die enerzijds bronnen belichten en anderzijds tips en trucs presenteren.
- Expertise in archiveren belicht de organisatie en de werkzaamheden van het Zeeuws Archief, waarbij speciale aandacht uitgaat naar digitalisering en het Zeeuws e-Depot.

Via het menu wordt informatie geboden voor het bezoeken van het Zeeuws Archief, contactgegevens en informatie over het gebouw en inwonende instellingen.

De nieuwe website is vrijwel voltooid, op enkele laatste werkzaamheden – themasites en de kaartlagen – na. Deze worden begin 2019 afgerond.

Voor het overzetten en vertalen van bestaande content naar de nieuwe website zijn twee studenten van University College Roosevelt ingehuurd.

Google Arts & Culture

Het Zeeuws Archief is door Google in 2016 uitgenodigd deel te nemen aan 'Google Arts & Culture', het platform voor musea en cultuurhistorische instellingen. Het Zeeuws Archief heeft hiermee de mogelijkheid online exposities te bouwen, waarmee een groot publiek bereikt kan worden. De software biedt mogelijkheid tot het embedden van digitale exposities in de website en het maken van toepassingen voor smartphones. Het Zeeuws Archief publiceerde in 2017 de eerste expositie op Google Arts die ook in 2018 beschikbaar was en in 2019 de Juryprijs van de Geschiedenis Online Prijs heeft gekregen. Deze expositie behandelt het onderwerp van de trans-Atlantische slavenhandel aan de hand van het archief van de Middelburgse Commercie Compagnie (MCC).

Wikipedian in Residence – Zeeuws Archief op Wikimedia

UNESCO Nederland bood beheerders van documentair erfgoed dat is ingeschreven in UNESCO's *Memory of the World-Register* de mogelijkheid voor een *Wikipedian in Residence*. Hierbij leidt een medewerker van Wikimedia Nederland gedurende een aantal dagen medewerkers op om bij te dragen aan de webuitingen van Wikimedia, waaronder Wikipedia. Het is voor erfgoedinstellingen een uitstekende manier om een groot publiek te bereiken en erfgoed te delen.

Zeeuwse Ankers

De Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ), sinds kort Erfgoed Zeeland geheten, beheert de erfgoedwebsite Zeeuwse Ankers. Voor de content maakt Erfgoed Zeeland mede gebruik van de collecties van cultuur-historische instellingen in Zeeland. Het Zeeuws Archief heeft een bijdrage geleverd aan inhoud en aan informatiefilmpjes in Zeeuwse Ankers. Kennis, personen en archieven werden daartoe beschikbaar gesteld.

Bezoekcijfers

Voor het vastleggen en onderzoeken van de statistieken van de nieuwe website heeft het Zeeuws Archief in navolging van het Nationaal Archief ervoor gekozen gebruik te maken van de dienst Matomo. Tot dan toe werd gebruik gemaakt van Google Analytics. Het Zeeuws Archief kiest ervoor zo min mogelijk gegevens van bezoekers op te slaan.

Website zeeuwsarchief.nl

- De website van het Zeeuws Archief werd in 2018 door minder unieke bezoekers bezocht. Waren het er in 2017 ruim 92.000, in 2018 telde de site bijna 89.000 gebruikers.
- Ook het totaal aantal bezoeken nam af; van ruim 152.000 naar bijna 142.000 bezoeken.
- Veruit het merendeel van de gebruikers deed onderzoek in de archieven en collecties en of maakten gebruik van de webpagina's onder 'Onderzoek-het-zelf'.
- Sinds de livegang van de nieuwe website op 1 november 2018 is het aantal paginaweergaven gestegen, evenals de gemiddelde bezoekduur aan de website.

Genealogische websites

- Het aantal unieke bezoekers aan de website Zeeuwen Gezocht daalde opnieuw, ditmaal met 10.000 gebruikers. Daartegenover staat een toename van 8.000 gebruikers via het platform WieWasWie. Het aantal bezoeken aan beide sites nam opnieuw af; met circa 26.000 aan Zeeuwen Gezocht en circa 14.000 aan WieWasWie.
- Een andere aanbieder van genealogische gegevens van het Zeeuws Archief is het platform OpenArchieven van Bob Coret. In 2018 werden via deze site bijna 297.000 persoonsgegevens getoond, waarvan bijna 280.000 met scan. Ruim 3.500 scans werden door gebruikers gedownload en bijna 9.900 gebruikers opende de link naar de bron op zeeuwsarchief.nl
- Een mogelijke verklaring voor de afname is dat er weinig nieuwe bronnen aan Zeeuwen Gezocht zijn toegevoegd.

Sites over slavenhandel door de MCC

- De aantallen bezoekers en de door hen afgelegde bezoeken aan zowel de blog als de educatieve website over de slavenreis van de Eenigheid zijn toegenomen. De educatieve website liet een stijging zien van ruim 1.000 naar bijna 1.500 bezoekers. De blog klom ruim 8.100 naar ruim 10.000 bezoekers. Sinds de livegang van de blog, 1 oktober 2013, hebben ruim 86.000 unieke gebruikers de blog bezocht.
- Opmerkelijk is het hoge percentage bezoekers uit het buitenland. Bij de educatieve website was dat zo'n 36%, waaronder 20% uit Frankrijk. Bij de blog kwam ruim 60% uit het buitenland, waarvan 17% uit de Verenigde Staten.
- In 2017 publiceerde het Zeeuws Archief op Google Arts & Culture de expositie 'Handelaar in slaven'. Deze expositie (exclusief home en items) ontving in 2017 1.270 unieke bezoekers, die gemiddeld 3:27 minuten op het platform verbleven. Het totaal aantal bezoekers steeg in 2018 naar 3.608, terwijl de gemiddelde bezoekduur daalde naar 2:54 minuten.

Sociale media

- Het aantal volgers via Twitter steeg licht - naar 3.708 personen - evenals het aantal volgers via Facebook – naar 1250.
- Andere sociale media van het Zeeuws Archief: Instagram met 370 volgers, Pinterest met 116 volgers, LinkedIn met 235 volgers en Flickr met 12 volgers.
- De oude Zeeuws Archief-blog en Zeeuwengezocht-blog zijn beëindigd; het laatste blogbericht op beide platforms verwijst naar de nieuwe website met blogfunctie. Beide platforms worden wel aangehouden om te voorkomen dat de naam door derden in gebruik wordt genomen. Hoewel er in 2018 slechts een enkel bericht werd geplaatst brachten toch nog 1.200 en 2.438 gebruikers een bezoek aan respectievelijk het oude Zeeuws Archief-blog en het Zeeuwen Gezocht-blog.

- In het verslagjaar werden op initiatief van de organisatie Wij Zijn De Stad filminterviews opgenomen met medewerkers van het Zeeuws Archief over hun favoriete archiefstuk(ken) en/of werkzaamheden. De filmpjes werden onder de titel ‘Het Archief is de Stad – De Stad is het Archief’ verspreid via de website, de Facebookpagina en het Twitteraccount van Wij Zijn De Stad en trokken veel belangstelling. De filmpjes werden gedeeld via de sociale media van het Zeeuws Archief.
- Het Zeeuws Archief publiceerde online via YouTube twee historische films uit het familiearchief Van Citters over de watersnoodramp.

Educatie en Exposities

Onderwijs

In het beleidsplan is opgenomen dat ieder Walchers schoolkind tijdens zijn basisschoolloopbaan tenminste één keer in het Zeeuws Archief is geweest.

Het Zeeuws Archief was in het schooljaar 2017-2018 opgenomen in het aanbod van Kunsteducatie Walcheren voor het primair onderwijs met een programma over Walcheren en Middelburg in de Tweede Wereldoorlog en de wederopbouwperiode. Dit programma werd opgenomen in het basiscultuurmenu, georganiseerd door Kunsteducatie Walcheren en sloot aan bij het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

In het voorjaar van 2018 werden 19 lessen in het archief verzorgd voor 22 groepen van in totaal 384 leerlingen en 38 begeleiders van 10 scholen.

Voor het schooljaar 2018-2019 werd een nieuw educatief programma ontwikkeld rondom het thema ‘burgerlijke stand’ met gebruikmaking van de landelijke archiefeducatiewebsite ‘Allemaal op papier’. Ten behoeve van de gastlessen op de scholen en de archieflessen in het Zeeuws Archief kregen de educatievrijwilligers bijscholing.

Het educatieve programma van het Zeeuws Archief werd in het najaar van 2018 weer aangeboden als onderdeel van een cultuurmenu én in het vrije aanbod. Voor het programma 2018-2019 hebben zich 10 scholen uit de drie Walcherse gemeenten aangemeld met 21 groepen van in totaal 425 leerlingen en 38 begeleiders, zowel via het cultuurmenu als uit het vrije aanbod.

Basisscholen werken in toenemende mate met Interne Cultuur Coördinatoren (ICC’ers). Zij bepalen het culturaanbod voor de scholen. Dit jaar werd onder meer een bijeenkomst van ICC’ers gefaciliteerd in het Zeeuws Archief. Het Zeeuws Archief verzorgde tevens een workshop over omgevingsgeschiedenis tijdens een ICC-bijeenkomst. Met de PABO en programma’s voor PABO-studenten wordt eveneens contacten onderhouden.

Diverse scholen, zowel uit de provincie Zeeland als daarbuiten, nemen rechtstreeks contact op met het Zeeuws Archief voor een programma uit het aanbod of een programma op maat.

In het verslagjaar werden 52 onderwijsactiviteiten georganiseerd voor 767 leerlingen/studenten en 62 docenten/begeleiders in alle onderwijsvormen. Naast de scholen die deelnamen aan het cultuurmenu programma brachten ook andere scholen uit de regio en uit andere delen van de provincie en daarbuiten een bezoek aan het Zeeuws Archief. Vaak kwamen zij meerdere keren en met verschillende klassen in het kader van diverse thema’s en programma’s in het curriculum. In het verslagjaar werden onder meer educatieve activiteiten uitgevoerd met leerlingen, studenten en docenten van de volgende onderwijsinstellingen: University College Roosevelt Middelburg, Universiteit van Amsterdam, Hogeschool Zeeland-PABO, Nehalennia SSG Middelburg, Pontescollege Goes en Reynaert College Hulst.

De workshops en archiefintroductions vormden in 2018 regelmatig basis voor nader archiefonderzoek. Deze onderzoeken werden begeleid door diverse archiefmedewerkers.

Het Zeeuws Archief leverde aan diverse educatieve projecten een bijdrage door de inzet van materiaal en kennis, onder meer aan de voorbereiding van een stadspel waarvoor door een student

van de Universiteit van Utrecht een HistorieLab werd ontwikkeld. In 2019 wordt een pilot met het stadsspel uitgevoerd met een HAVO5-klas van Nehalennia SSG te Middelburg.

Cursussen

In het kader van deskundigheidsbevordering van gebruikers van archieven organiseerde het Zeeuws Archief in samenwerking met de Zeeuwse Volksuniversiteit negen cursussen: 'Paleografie voor gevorderden', twee maal 'Slim online zoeken naar voorouders', 'Mijn digitale leven op orde', 'Mijn erfgoed – Archieven', 'Kijkje achter de schermen – het restauratieatelier', 'Onderzoek naar Cornelis Goliath en de kaarten van Middelburg en Domburg', 'Paleografie voor beginners' en 'Wegwijs in archieven – Handel'. De cursussen werden verzorgd door archiefmedewerkers. Twee cursussen, 'Mijn digitale leven' en 'Wegwijs in archieven – Handel' werden afgelast wegens te weinig aanmeldingen. Aan cursussen namen in totaal 91 geïnteresseerden deel.

Workshops

Het Zeeuws Archief sloot op 31 augustus aan bij de online paleografietool 'Wat staat daer?' met twaalf Zeeuwse teksten, twee sets Zeeuwse plaatsnamen en twee paleopuzzels. Ter gelegenheid van de aansluiting werd een transcriptieprijsvraag uitgeschreven. In totaal stuurden 34 mensen hun transcriptie op, waarvan drie correct.

Bij de lancering werden drie workshops 'Wat staat daer?' gehouden waaraan zo'n dertig belangstellenden deelnamen. Tijdens de Wetenschapsdag op 6 oktober in de Bibliotheek van Zeeland werden 8 workshops 'Wat staat daer?' voor 46 kinderen en hun ouders verzorgd.

Exposities en presentaties

In de middeleeuwse kelders van het Van de Perrehuis waren in 2018 de volgende tentoonstellingen te zien:

- Van 9 februari tot en met 2 juni 'Remonstranten in Zeeland' ter gelegenheid van 400 jaar oprichting Remonstrantse Broederschap.
- Van 17 juli tot en met 14 september de zomertentoonstelling 'Handel Veere-Schotland' in het kader van het Middelburg-thema 'Handel in de Nederlandse Gouden Eeuw'.
- Van 4 oktober 2018 tot en met 31 december 'De negen levens van Cornelis Goliath. Deze archieftentoonstelling is gemaakt in het kader van onderzoek naar het leven van kaartmaker en globetrotter Cornelis Goliath.

De tentoonstellingen in de expositiekelders werden in het verslagjaar bezocht door 3.991 belangstellenden.

In het kader het Middelburg-thema 'Handel in de Nederlandse Gouden Eeuw' was in het archiefcafé van 12 februari tot en met 31 december de foto-expositie 'VOC-handel met Ceylon' van Jan Koeman te zien..

In de gevelkastjes van het Zeeuws Archief was van 20 februari tot en met 3 juni het kunstwerk 'Capturing movement | Gevangen beweging vermeerderd' van Hans Overvliet te zien in het kader van de Kunstmanifestatie 'Kijk, daar beweegt iets... {achter de gerania}'.

Externe communicatie

Open dag en Vriendenlezing

De jaarlijkse open dag was gewijd aan de geschiedenis van drinkgewoonten in Zeeland onder de titel 'Dorst. Wat dronken de Zeeuwen?' Op het rijk gevulde programma stonden onder andere twee colleges over de geschiedenis van warme en koude dranken door Willem van den Broeke, oud-docent van University College Roosevelt, drie stadswandelingen door Edwin Mijsbergen (Wij zijn De Stad, Middelburg Dronk) en Toon Franken, een lezing over de herberg het Prinsenwapen in Oostkapelle, een presentatie van de Walcherse Archeologische Dienst (WAD). Tijdens de open dag overhandigde Waterbedrijf Evides een schenking bestaande uit een collectie technische tekeningen

van waterzuiveringsinstallaties in Goes uit 1904. De jaarlijkse genealogische markt was dit jaar bijzonder groot dankzij de deelname van HCC!genealogiedag. Voor deze samenwerking maakte HCC!genealogie kladblokken en het Zeeuws Archief potloden.

De traditionele Vriendenlezing, waarbij een bekende Nederlander vertelt over de rol van archieven en archiefonderzoek in zijn of haar werk, werd dit jaar gegeven door Carolijn Visser.

Stichting Vrienden van het Zeeuws Archief

Om het 25-jarige jubileum van de Stichting Vrienden van het Zeeuws Archief te vieren, is een bier gebrouwen naar recept uit het archief van Bierbrouwerij de Volharding uit Westdorpe. Vrienden (donateurs en vrijwilligers) konden een fles van 75 cl afhalen tijdens de open dag in het Zeeuws Archief. Daarnaast is het bier ingezet om bedrijfssponsors te bedanken en potentiële sponsors te benaderen. Behalve een bieretiket verzorgde het Zeeuws Archief een bierviltje.

De bedrijvenclub van de Stichting Vrienden is gegroeid naar zo'n 9 bedrijven die gedurende 3 jaar sponsoren. Dat gebeurde deels rondom een ontvangst van leden van Zeeland Business, 28 juni 2018 in het Zeeuws Archief.

Aan leden van een grotere sponsor, de Rabobank Walcheren Noord-Beveland, werden rondleidingen door de nieuwe expositie gegeven.

Nieuwsbrieven

In 2018 werden een aantal nieuwsbrieven 'n Zee van Tijd' gepubliceerd gericht op een breed publiek.

Activiteiten

Het CBG (Centraal Bureau voor Genealogie/ Centrum voor familiegeschiedenis) organiseerde middagen waarbij familiegeschiedenis en regionale geschiedenis centraal staan. Het evenement 'Familiegeschiedenis in de buurt' was 31 augustus 2018 bij het Zeeuws Archief. Bezoekers werden meegenomen in de wereld van stamboomonderzoek en regionale geschiedenis.

Het Zeeuws Archief nam opnieuw deel aan de jaarlijkse Open Monumentendag. Bezoekers kregen van deskundige medewerkers een korte rondleiding van een half uur.

Het Zeeuws Archief nam deel aan de Maand van de Geschiedenis (oktober) met een inzending voor Stuk van het Jaar. De inzending voor deze 2-jaarlijkse verkiezing waaraan alle RHC's deelnemen, bestond uit een vroeg document over een geldlening van Veerse burgers voor de opstand onder leiding van Willem van Oranje.

Erfgoedsamenwerking

- Het Zeeuws Archief participeert in de Stichting Historisch Onderzoek Zeeland en begeleidt daarin mede de totstandkoming van een boek over Jacob Hendrik Schorer, de eerste Commissaris van de Koning van Zeeland. Het Zeeuws Archief vervult het secretariaat in de SHOZ;
- Het Zeeuws Archief werkt in het kader van de Stichting Historisch Onderzoek Zeeland de mee aan de totstandkoming van een publicatie over Zierikzee, ter gelegenheid van het feit dat de stad 800 jaar stadsrechten heeft, en een mogelijk nieuw project over de schutterijen in Zeeuws Vlaanderen;
- Het Zeeuws Archief neemt deel aan het overleg Gouden Eeuw van de Gemeente Middelburg, waarin Zeeuwse erfgoedprojecten in het thema Gouden Eeuw worden verzameld en gepresenteerd aan intermediairs op het gebied van toerisme;
- Het Zeeuws Archief werkt mee aan een VOC-tentoonstelling in de ZB|Planbureau voor Zeeland
- Het Zeeuws Archief is door Ninsee gevraagd toe te treden tot het landelijke Netwerk Slavernijverleden;
- Het Zeeuws Archief werkt mee aan de landelijke tentoonstelling over slavernij in 2020, in het Rijksmuseum;

- Het Zeeuws Archief werkt mee aan de voorbereiding van de Suriname tentoonstelling in de Nieuwe Kerk in Amsterdam in 2019;
- Contacten onderhouden met, en diensten verlenen aan diverse werkgroepen, zoals de Werkgroep Cultuur Historie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen (KZGW), de Werkgroep Industrieel Erfgoed, de Heemkundige Kring Walcheren, Omroep Zeeland, het Etty Hillesum Onderzoekscentrum en de Walcherse Archeologische Dienst;
- Het Zeeuws Archief is voorzitter van de stuurgroep e-Depot Zeeuwse overheden en secretaris van de Zeeuwse werkgroep e-Depot;
- Het Zeeuws Archief werkte samen met de UCR voor specifieke onderwijsprogramma's;
- Het Zeeuws Archief participeert in Zeeuwse Ankers en stelt al zijn data beschikbaar voor de ankerplaatsen in Zeeland. De voorbereidingen werden getroffen voor het via open data beschikbaar stellen van de data, dit wordt begin 2018 gerealiseerd;
- Het Zeeuws Archief werkte mee aan het project Struikelstenen, herinneringsplaatsen voor weggevoerde Joodse inwoners van Zeeland;
- Het Zeeuws Archief ontving diverse bezoekers, specifiek voor het slavernijarchief.
- Keti Koti-tafel in het Zeeuws Archief ter gelegenheid van de herdenking van de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863. Een bijzondere maaltijd met ruimte voor ontmoeting en dialoog;

Samenwerkingsverbanden

- Het Zeeuws Archief neemt deel aan de Wetenschappelijke Raad Zeeland ten behoeve van kennisprojecten voor Zeeland;
- Het Zeeuws Archief werkte mee aan de krant Zeeuws Weerzien, een project van historische kranten voor ouderen;
- Het Zeeuws Archief is vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Historisch Onderzoek Zeeland (secretariaat);
- Het Zeeuws Archief werkt samen met het Genealogisch Centrum Zeeland;
- Het Zeeuws Archief beheert de historisch topografische atlas Zelandia Illustrata voor het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen;
- Diverse medewerkers van het Zeeuws Archief nemen (ook in hun eigen tijd) bestuurs- en redactielidmaatschappen van erfgoedinstellingen en erfgoedverenigingen in Zeeland voor hun rekening;
- Verder is er sprake van collegiale uitwisseling met collega's in Zeeland, Oost- en West Vlaanderen in het Vlaams-Zeeuws archivarissenoverleg;
- In het DOZA onderhouden de archiefdiensten in Zeeland contact. Het Zeeuws Archief levert de voorzitter;
- Het Zeeuws Archief leverde tot de ALV in juni 2018 de landelijke voorzitter van de KVAN;

Huisvesting en samenwerking

Het Zeeuws Archief huisvest

- Genealogisch Centrum Zeeland, sinds 2014 ook opgenomen in de studiezaal van het Zeeuws Archief, deels in aparte ruimten
- Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen
- Natuurkundig Gezelschap
- Walcherse Archeologische Dienst
- Etty Hillesum Onderzoekscentrum
- Godshuizen Middelburg

Daarmee vormt het Zeeuws Archief het cultuur-historisch knooppunt van Zeeland.

Wat heeft dit gekost?

	Realisatie 2018	2e wijziging Begroting 2018	Begroting 2018
Programma publieksbereik			
Totale lasten	562.848	534.438	474.190
Totale baten	-13.806	-11.927	-7.800
Saldo	549.042	522.511	466.390
Specificatie programma publieksbereik			
	Realisatie 2018	2e wijziging Begroting 2018	Begroting 2018
Salarislasten programma exploitatie	451.008	421.750	380.943
Materiële lasten programma exploitatie			
- infocentrum	47.208	49.499	29.327
- web uitingen	37.185	36.833	46.543
- educatie	12.336	11.828	3.887
- externe communicatie	15.111	14.529	13.490
	111.840	112.689	93.247
Baten programma exploitatie			
- infocentrum	-7.432	-7.127	-4.500
- web uitingen	0	0	0
- educatie	-3.038	-2.850	-1.950
- externe communicatie	-3.337	-1.950	-1.350
	-13.806	-11.927	-7.800
Saldo	549.042	522.511	466.390

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	Realisatie	2e wijziging	Begroting
Algemene dekkingsmiddelen	2018	Begroting	2018
Bijdrage Nationaal Archief	-1.202.447	-1.141.172	-2.315.145
Bijdrage Nationaal Archief: behoud	-48.601	-47.263	-46.241
Bijdrage Nationaal Archief: DTR	-153.666	-153.666	-153.666
Bijdrage Middelburg	-456.624	-444.724	-435.642
Bijdrage Veere	-131.566	-128.130	-125.505
Bijdrage Veer e-Depot	-9.051	-9.051	0
DVO Provincie Zeeland	-632.127	-632.127	-561.178
DVO Provincie Zeeland e-Depot	-30.304	-30.304	0
DVO Waterschap	-239.768	-239.768	-220.796
DVO Kapelle	-31.922	-31.922	-31.375
DVO Terneuzen	-90.821	-89.567	0
Verhuur depot- en kantoorruimte	-19.513	-23.250	-19.448
Overige algemene dekkingsmiddelen	-29.048	-20.250	-15.500
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-3.910.362	-3.826.099	-4.869.557

* Verhuur depotruimte. In 2018 is depotruimte verhuurd aan:

- Gemeente Middelburg (287 meter bestanden die nog niet in aanmerking komen voor archiefwettelijke overbrenging, inclusief 14 meter WMO-archief en 45 meter archief dienst stadsbeheer);
- Gemeente Veere (70 meter bestanden die nog niet in aanmerking komen voor archiefwettelijke overbrenging);
- Vereniging Zeeuwse Gemeenten (14 meter);
- Stichting de Zeeuwse Ombudsman (6 meter);
- Suikerunie (2 meter koude berging);
- JustId (10 meter koude berging).

Overzicht overhead

	Realisatie	2e wijziging	Begroting
Overhead	2018	Begroting	2018
Salarislasten overhead	591.241	590.788	584.744
Overige personeelslasten	154.004	151.421	85.800
Huur Rijksgebouwendienst	834.904	834.904	945.061
Huisvestingslasten	252.078	264.523	264.830
Organisatielasten	232.067	247.064	154.373
Afschrijvingslasten	23.230	26.657	51.690
Rentelasten	26.521	26.521	26.521
Incidentele baten	0	0	0
Totaal overhead	2.114.046	2.141.879	2.113.019

Overzicht vennootschapsbelasting

	Realisatie	2e wijziging	Begroting
Vennootschapsbelasting	2018	Begroting	2018
	2018	2018	2018
vennootschapsbelasting 2016 en 2017	15.333	0	0
vennootschapsbelasting 2018	19.600	15.000	0
Totaal vennootschapsbelasting	34.933	15.000	0

Vennootschapsbelasting

Op 26 mei 2015 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen aangenomen. Met deze nieuwe regelgeving beoogt de wetgever een gelijk speelveld te creëren tussen enerzijds overheidsondernemingen en anderzijds marktpartijen die vergelijkbare activiteiten verrichten. De wetgeving is voor het eerst van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016. Naar aanleiding hiervan heeft het Zeeuws Archief aan Deloitte opdracht gegeven om te bekijken wat de fiscale gevolgen zijn voor het Zeeuws Archief. Het Zeeuws Archief heeft hiertoe de nodige gegevens aangeleverd die door Deloitte zijn omgezet naar een brief aan de belastingdienst waarin gesteld wordt dat het Zeeuws Archief geen aangifte hoeft te doen. In 2017 hebben gesprekken plaatsgevonden tussen het Nationaal Archief en de belastingdienst om te komen tot een standpunt van de belastingdienst dat voor alle RHC's geldt. Het Zeeuws Archief heeft hierover samen met Deloitte overleg met de belastingdienst. Begin 2018 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen Deloitte, de belastingdienst en het Zeeuws Archief. De belastingdienst stelt zich op het standpunt dat bij de door de RHC's afgesloten DVO's sprake is van marktwerking, in ieder geval op onderdelen. Naar aanleiding hiervan heeft het Zeeuws Archief samen met Deloitte een berekening opgesteld op basis waarvan de vennootschapsbelasting berekend kan worden. De belastingdienst is met de voorgestelde systematiek akkoord gegaan. Op basis hiervan is in 2018 de aanslag over 2016 en 2017 berekend en door de belastingdienst omgezet in een definitieve aanslag. Over 2016 was sprake van een verlies en hoefde geen vennootschapsbelasting betaald te worden. De definitieve aanslag 2017 is vastgesteld op € 15.333, waarbij het verlies over 2016 is verrekend. Voor 2018 wordt een bedrag van € 19.500 aan te betalen vennootschapsbelasting verwacht.

Overzicht onvoorzien

	Realisatie	2e wijziging	Begroting
Onvoorzien	2018	Begroting	2018
	2018	2018	2018
Onvoorzien	0	15.000	15.000

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onder weerstandsvermogen wordt in deze jaarverantwoording het volgende verstaan:

- Weerstandcapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover het Zeeuws Archief kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Weerstandscapaciteit

Algemene reserve

Het Zeeuws Archief beschikt over een algemene reserve die wordt aangehouden als bufferfunctie voor de exploitatiekosten. Een afwijking in de realisatie wordt in eerste instantie niet verrekend met de partners, maar komt ten gunste of ten laste van de algemene reserve. De algemene reserve mag maximaal 10% van de gezamenlijke bijdragen bedragen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve personeel wordt aangehouden ten behoeve van personeelskosten vanwege langdurig ziekten, eventuele wachtgeldverplichtingen, organisatieveranderingen/reorganisaties, extra opleidingskosten, vervanging tijdens ouderschapsverlof e.d.

Jaarlijks ontvangt het Zeeuws Archief in de lumpsum van OCW een bedrag dat besteed dient te worden aan behoud. Het bedrag dat jaarlijks niet wordt besteed, wordt aan de bestemmingsreserve behoud toegevoegd.

De bestemmingsreserve programma's wordt aangehouden voor werkzaamheden die in een bepaald jaar niet zijn uitgevoerd, in een later stadium uit te laten voeren.

De bestemmingsreserve wordt aangehouden voor incidentele extra uitgaven aan bedrijfsvoeringsmiddelen, zoals de ICT en het gebouw.

Egalisatiereserve

Er kunnen verschillen optreden tussen het vastgestelde indexeringspercentage en het percentage waarmee het prijspeil van de totale lasten van het Zeeuws Archief stijgt. Indien het vastgestelde percentage hoger is dan de reële prijsstijgingen, wordt het meerdere niet teruggevorderd van het Zeeuws Archief. Evenmin wordt in geval van een indexeringspercentage dat lager is dan de reële prijsstijgingen nadere compensatie verleend. Om verschillen meerjarig te kunnen opvangen, heeft het Zeeuws Archief een egalisatiereserve gevormd. In eerste instantie om indexeringsverschillen tussen huurbetaling en huurbijdrage op te vangen in verband met de hoogte van de te betalen huur. In 2018 is de huur aanzienlijk naar beneden bijgesteld en in 2019 wordt deze nog lager. Een beroep op de egalisatiereserve zal nu vooral gedaan worden indien de salariskosten meer stijgen dan vergoed wordt in de bijdragen van de drie partners.

Risico's

In 2018 is besloten dat het Zeeuws Archief zelf verantwoordelijk wordt voor het beheer en onderhoud van het pand in plaats van het Rijksvastgoedbedrijf vanaf 1 januari 2019. Hiertoe wordt de huur vanaf 1 januari 2019 op een andere wijze berekend en valt veel lager uit. Het Zeeuws Archief ontvangt op basis van een in 2016 opgesteld Meerjaren Onderhouds- en Instandhoudingsplan een bijdrage van OCW voor het beheer en onderhoud. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat deze bijdrage voldoende is. Verder is bovenstaande in eerste instantie voor drie jaar afgesproken. Onduidelijk is nog wat er na die drie jaar gebeurt, dit is aan de minister van OCW.

Kengetallen

In het kader van de vernieuwing van de BBV dienen gemeenten en provincies een uniforme basisset van financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze verplichting geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. In onderstaande tabel zijn voor het Zeeuws Archief drie van de vijf verplichte kengetallen opgenomen. De kengetal grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing.

Jaarverslag 2018

Verloop van de kengetallen

Kengetallen	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2017	2018	2018
netto schuldquote	-18,84%	-67,27%	-23,00%
solvabiliteitsratio	36,00%	79,46%	52,21%
structurele exploitatieruimte	2,37%	20,57%	1,40%

Een kanttekening die bij bovenstaande percentages genoemd moet worden is dat het een momentopname betreft. Indien bijvoorbeeld de kwartaalfactuur voor de huur en de salariskosten voor december aan het eind van die maand nog in de vlottende passiva zou zitten en dus nog niet betaald is, krijgt men een ander beeld dan wanneer de betreffende factuur begin januari zou zijn geboekt gezien de omvang van de betreffende facturen (meer dan € 400.000).

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Het Zeeuws Archief is gehuisvest aan het Hofplein te Middelburg in een monumentaal pand met een moderne vleugel. Het pand wordt gehuurd van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Hiertoe is een interne huurovereenkomst gesloten die loopt tot 1 april 2017. In 2014 hebben er werkzaamheden t.a.v. de brandveiligheid plaatsgevonden. De hiermee samenhangende investeringen worden in 15 jaar afgeschreven, ingaande per 1 januari 2015. Het huurcontract is hiermee automatisch verlengd met 15 jaar t/m 2029. De totale investering voor het brandveiligheidsproject bedroeg € 377.410,-, terwijl er € 701.509,- begroot was. Het leidde voor het Zeeuws Archief per 1 januari 2015 tot een huurverhoging van € 27.446,- i.p.v. de begrote € 40.000,-. Per 1 april 2017 is een allonge op de huurovereenkomst van toepassing met een looptijd van 21 maanden en die eindigt op 31 december 2018. Hierin is de door het RVB gevraagde gebruiksvergoeding aanzienlijk verlaagd van € 2.149.612,66 naar € 792.559,42. In 2018 bracht het RVB € 834.904,- aan huur in rekening.

Op de overeenkomst is de zogenaamde Regeling Taakverdeling Beheer 2007 van toepassing. Hierin zijn de onderhouds- en beheerverplichtingen van het RVB en het Zeeuws Archief opgenomen. Het RVB stelt jaarlijks een meerjaren-onderhoudsprognose op. Deze wordt afgestemd met het Zeeuws Archief, waarna vervolgens een planning voor de uitvoering wordt opgesteld.

Naast de interne huurovereenkomst met het Zeeuws Archief heeft RVB een zgn. service overeenkomst afgesloten met het Ministerie van OCW, waarin OCW en RVB het onderhoud van een aantal specifieke gebruiksinstallaties regelen, inclusief de financiële gevolgen ervan.

In 2016 is een onderzoek gestart naar een mogelijke overdracht van de verantwoordelijkheden van het onderhoud en de instandhouding van de huisvesting van het Zeeuws Archief. Dit onderzoek betreft alle RHC's. Afsproken is dat dit onderzoek voor alle RHC's positief dient te zijn om over te gaan tot het in eigen beheer nemen van het onderhoud. Om een verantwoorde beslissing te kunnen nemen, is voor alle RHC's een Meerjaren Onderhoud- en Instandhoudingsplan (MOIP) opgesteld. Aanvankelijk leek de toekenning van de middelen voor het Zeeuws Archief onvoldoende om een positief besluit te kunnen nemen. Na bijstelling van de middelen in 2017 en op basis van het MOIP is het voor het Zeeuws Archief wel verantwoord om het onderhoud, beheer en de instandhouding in eigen beheer te nemen. In 2017 is door alle betreffende RHC's besloten dat eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van dagelijks- en planmatig onderhoud gewenst is. In mei 2018 werd duidelijk dat dit definitief door zou gaan. Vanaf 1 januari 2019 is het Zeeuws Archief zelf verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en instandhouding van het pand. Hiertoe is eind 2018 een nieuwe huurovereenkomst afgesloten met het Rijksvastgoedbedrijf. De gevraagde gebruiksvergoeding is nog verder naar beneden bijgesteld en komt uit op € 378.628,- (prijsspeil 2018). Van OCW ontvangt het Zeeuws Archief jaarlijks een bijdrage van € 1.662.362,- ten behoeve van huur, beheer, onderhoud en instandhouding. De huurovereenkomst heeft een looptijd van drie jaar en wordt stilzwijgend verlengd tot de minister eventueel een ander standpunt in neemt.

De inventaris van de depots, de kantoren, het infocentrum, de expositieruimte en het restauratieatelier is eigendom van het Zeeuws Archief. Dit geldt ook voor de ICT-apparatuur.

Paragraaf financiering

Wettelijk kader

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als belangrijkste uitgangspunten het bevorderen van een solide financieringswijze met als doel het voorkomen van grote fluctuaties in de rentelasten, het bevorderen van transparantie, het bevorderen van de kredietwaardigheid en het beheersen van renterisico's. Het beheersen van risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het uitzetten van gelden en afsluiten van leningen met een prudent karakter. Daarnaast zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht tot het hebben van een treasurystatuut. Het statuut heeft onder andere als oogmerk de kwaliteit van de uitvoering van de treasuryfunctie te verhogen alsmede de transparantie van het besluitvormingsproces te verbeteren. Dit statuut is in 2016 vastgesteld.

Kasstromen

De bevoorschotting vanuit het Rijk heeft in 2018 per kwartaal plaatsgevonden en vanuit de gemeenten per maand. De salariskosten zijn door de gemeente Middelburg maandelijks halverwege de volgende maand in rekening gebracht en door het Zeeuws Archief binnen twee weken aan de gemeente Middelburg betaald. De huurkosten zijn door RVB per kwartaal in rekening gebracht en door het Zeeuws Archief betaald.

Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt de ruimte verstaan die overheidsorganisaties hebben om zaken met kort geld (rentetypische looptijd korter dan 1 jaar) te financieren. Deze is bij ministeriële regeling bepaald als percentage van de totale lasten. Voor openbare lichamen is dit percentage bepaald op minimaal 8,2%.

Leningen

Per 1 juli 2000 is een annuïteitenlening afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten die per 1 juli 2026 afloopt:

- * 25-jarige lening met een rentepercentage van 6,02% en een jaarlijks contractueel te betalen bedrag van 74.775,89 Euro.

Financiering van de investeringsuitgaven

Er hebben in 2018 geen substantiële investeringen plaatsgevonden. Wel heeft het Nationaal Archief een bedrag van afgerond € 48.000 beschikbaar gesteld voor het plaatsen van extra stellingen in depot 3 van het Zeeuws Archief. Dit heeft ongeveer 1.300 strekkende meter archiefruimte opgeleverd.

Uitzettingen

In december 2013 zijn decentrale overheden en gemeenschappelijke regelingen verplicht om bij het rijk te gaan schatkistbankieren op grond van de wet verplicht schatkistbankieren van 4 juli 2013 (ingangdatum 14 december 2013). Dat heeft gevolgen voor de uitzettingen van het Zeeuws Archief. (Tijdelijk) extra middelen boven een bedrag van € 250.000,- (gerekend op kwartaalbasis) dienen bij de schatkist te worden ondergebracht. Daarover wordt een minimale rente berekend.

Paragraaf bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Personeel

Per 31 december 2018 werkten in totaal 48 personen bij het Zeeuws Archief met een vast of tijdelijk dienstverband. Deze vervulden in 2018 32,46 fte. Dit betreft 29,24 fte met een vast dienstverband en 3,22 fte met een tijdelijk dienstverband, waaronder een vijftal studenten die gezamenlijk 0,53 fte vervulden. De totale salarislasten voor vast en tijdelijk personeel bedroegen in 2018 € 2.095.582,-. Daarnaast is voor een bedrag van € 253.575,- aan uitzendkrachten ingehuurd t.b.v. metamorfozeprojecten, projecten zakelijke dienstverlening, projecten toegankelijk maken, receptie en managementassistentie.

De salarisadministratie is uitbesteed aan de gemeente Middelburg. Jaarlijks brengt de gemeente Middelburg hiervoor door middel van een factuur kosten in rekening. Daarnaast maakt het Zeeuws Archief gebruik van de ArboUnie in verband met ziekteverzuim-aangelegenheden maar ook voor werkplekonderzoeken en vertrouwenspersoon.

Het ziekteverzuimpercentage onder de medewerkers met een vast en tijdelijk dienstverband bij het Zeeuws Archief bedroeg in 2018 3,34% gecorrigeerd voor langdurig zieken (inclusief langdurig zieken is het percentage 4,95%). De ziekmeldingsfrequentie bedroeg in 2018 2,29.

Vrijwilligers

In het kader van de actie 'Een warm dank je wel!' bracht de directeur-bestuurder Welzijn Middelburg en de consultant Steunpunt Vrijwilligerswerk Samen Vrijwillig, op de Nationale Vrijwilligersdag een waarderingsbezoek aan de vrijwilligers van het Zeeuws Archief.

Vorbereidingen werden getroffen voor het opstellen van een vrijwilligersovereenkomst. Het ligt in de bedoeling alle vrijwilligers bij het Zeeuws Archief deze overeenkomst te laten ondertekenen.

Eind 2018 waren er 61 vrijwilligers werkzaam voor het Zeeuws Archief.

Interne communicatie

Sleutelwoorden voor de dienstverlening van het Zeeuws Archief zijn: openheid, transparantie en samenwerking. Diezelfde sleutelwoorden gelden daarmee ook voor interne communicatie, de basis van alle bedrijfsprocessen. Interne communicatie moet bijdragen aan een goede onderlinge informatie-uitwisseling, samenwerking en kennisdeling. De onderstaande instrumenten worden hiervoor ingezet en blijken effectief en waardevol:

- Werken in teamverband en in project-/werkgroepen bevordert samenwerking en kennisdeling;
- Algemene personeels-informatiebijeenkomsten (API), tenminste 4x per jaar of zoveel vaker als nodig. Directie en medewerkers informeren elkaar over voor de organisatie belangrijke ontwikkelingen, actueel nieuws, projecten, activiteiten, plannen, werkprocessen, etc.;
- Agenda, hoofdpunten en notulen van de (tweewekelijkse) MT-vergaderingen worden gepubliceerd op intranet;
- ViceVersa, het intranet van het Zeeuws Archief, wordt actief gebruikt voor onderlinge informatievoorziening over actueel nieuws, activiteiten, werkafspraken en personeelszaken.

De componenten intern samenwerken en kennisdelen wil het Zeeuws Archief verder versterken door medewerkers in staat te stellen en vooral te motiveren, te inspireren en te stimuleren om klantgericht met elkaar samen te werken en kennis te delen. Bijvoorbeeld door:

- Ontwikkeling van functionele en technische vaardigheden van medewerkers waardoor ze kunnen samenwerken en kennis delen (apparatuur, programma's, processen).

- Het op peil brengen en houden van de kennis van medewerkers (interne educatie) over de inhoud en samenstelling van onze (digitale) collectie en de mogelijkheden om die collectie beschikbaar te stellen aan uiteenlopende publieksgroepen (publieksbereik).

Het Zeeuws Archief organiseerde voor de medewerkers personeelsbijeenkomsten (API's) in het auditorium, waarin verschillende onderwerpen door MT-leden en collega's werden gepresenteerd en toegelicht. Ook vrijwilligers zijn hierbij welkom. Voor nieuwe medewerkers werd een introductiedag georganiseerd. Daarnaast organiseerde het Zeeuws Archief een personeelsuitje voor medewerkers en vrijwilligers.

Een medewerkersdag over klantgericht werken onder leiding van bureau Kruks droeg bij aan het organisatieontwikkelingstraject dat het Zeeuws Archief is gestart.

Medezeggenschap

In 2018 heeft de directeur regelmatig overlegd met de ondernemingsraad van het Zeeuws Archief.

Bestuurlijke organisatie

Het dagelijks bestuur bestaat uit mevrouw G.W. van Montfrans-Hartman, voorzitter en rijksbestuurder, de heer J.J. Aalberts, wethouder Middelburg en de heer R.J. van der Zwaag, burgemeester Veere, die halverwege 2018 R.M.A. Molenaar, wethouder Veere heeft opgevolgd. Zij maken ook deel uit van het algemeen Bestuur, dat verder bestaat uit de heer F.W. Weisglas, rijksbestuurder en mevrouw B.M. Oomen, rijksbestuurder en de heer Chr. Dekker, wethouder Middelburg die de heer A.P. Beekman, wethouder Middelburg heeft opgevolgd. Mevrouw Oomen zal in 2019 opgevolgd worden door de heer A.J. Koppejan.

Huisvesting

Zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Begrotingsrechtmatigheid

Uit de programmarekening blijken de gerealiseerde lasten ten opzichte van de begroting na wijzigingen te zijn overschreden voor het programma 'Informatie en kennis' en het programma 'Publieksbereik'. Zoals uit de toelichting van het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening blijkt, zijn deze overschrijdingen veroorzaakt door een verschuiving van de salarislasteren van het programma 'beheer' naar de programma's 'Informatie en kennis' en 'publieksbereik'.

De overschrijdingen bij de programma's passen binnen het door het bestuur uitgezette beleid. Het was niet mogelijk deze overschrijdingen eerder te signaleren. Met het vaststellen van de jaarrekening zal het bestuur de desbetreffende overschrijdingen alsnog autoriseren.

JAARREKENING 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(voor bestemming van het resultaat)

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa	460.524	517.461
<u>Vlottende activa</u>		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.678.083	2.763.878
Overige vorderingen	163.819	52.874
	<u>1.841.902</u>	<u>2.816.752</u>
<i>Liquide middelen</i>	171.024	138.559
<i>Overlopende activa</i>	192.950	154.132
TOTAAL ACTIVA	<u>2.666.400</u>	<u>3.626.904</u>
PASSIVA		
<u>Vaste passiva</u>		
<i>Eigen Vermogen</i>		
Algemene reserve	150.000	150.000
Bestemmingsreserve personeel	174.905	164.905
Bestemmingsreserve programmagelden	555.630	496.549
Bestemmingsreserve behoud	184.666	199.847
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	125.000	125.000
Egalisatiereserve	198.495	115.939
Onverdeeld resultaat	76.113	59.081
	<u>1.464.808</u>	<u>1.311.320</u>
<i>Voorzieningen</i>	0	5.698
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
25-jarige annuïteitenlening	417.131	463.976
	<u>417.131</u>	<u>463.976</u>
Totaal vaste passiva	1.881.939	1.780.994
<u>Vlottende passiva</u>		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Overige schulden	412.072	442.116
	<u>412.072</u>	<u>442.116</u>
<i>Overlopende passiva</i>		
Nog te betalen bedragen	230.615	137.276
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel (bestemmingsfonds huurbijdrage) *	0	1.096.773
Overige nog te ontvangen bedragen	141.774	169.745
	<u>372.389</u>	<u>1.403.795</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>2.666.400</u>	<u>3.626.904</u>

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

	Realisatie 2018	2e wijziging begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€	€
LASTEN				
<i>Programma beheer</i>				
Totale lasten	669.897	758.671	684.516	707.074
Totale baten	-53.860	-52.701	-50.377	-66.713
Saldo	616.037	705.970	634.139	640.361
<i>Programma informatie en kennis</i>				
Totale lasten	913.336	824.680	683.736	647.814
Totale baten	-387.964	-375.709	-83.345	-225.208
Saldo	525.372	448.970	600.390	422.606
<i>Programma publieksbereik</i>				
Totale lasten	562.848	534.438	474.190	461.605
Totale baten	-13.806	-11.927	-7.800	-15.046
Saldo	549.042	522.511	466.390	446.560
<i>Saldo uitvoering programma's</i>				
Totale lasten	2.146.080	2.117.789	1.842.441	1.816.494
Totale baten	-455.630	-440.337	-141.522	-306.967
Saldo	1.690.451	1.677.451	1.700.919	1.509.527
<i>Overzicht algemene dekkingsmiddelen</i>				
Bijdrage Nationaal Archief	-1.202.447	-1.141.172	-2.315.145	-1.111.172
Bijdrage Nationaal Archief: behoud	-48.601	-47.263	-46.241	-47.263
Bijdrage Nationaal Archief: huur	-834.904	-834.904	-945.061	-1.157.679
Bijdrage Nationaal Archief: DTR	-153.666	-153.666	-153.666	-153.666
Bijdrage Middelburg	-456.624	-444.724	-435.642	-441.239
Bijdrage Veere	-131.566	-128.130	-125.505	-126.207
Bijdrage Veere: e-Depot	-9.051	-9.051	0	0
DVO Provincie Zeeland	-632.127	-632.127	-561.178	-566.462
DVO Provincie Zeeland: e-Depot	-30.304	-30.304	0	0
DVO Waterschap	-239.768	-239.768	-220.796	-221.458
DVO Kapelle	-31.922	-31.922	-31.375	-31.482
DVO Terneuzen	-90.821	-89.567	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	-48.560	-43.500	-34.948	-49.922
	-3.910.362	-3.826.099	-4.869.557	-3.906.550
<i>Overzicht overhead</i>				
Salarislasten overhead	591.241	590.788	584.744	583.598
Overige personeelslasten	154.004	151.421	85.800	97.910
Huur Rijksgebouwendienst	834.904	834.904	945.061	1.157.679
Huisvestingslasten	252.078	264.523	264.830	241.295
Organisatielasten	232.067	247.064	154.373	154.667
Afschrijvingslasten	23.230	26.657	51.690	22.731
Rentelasten	26.521	26.521	26.521	29.261
Incidentele baten	0	0	0	0
	2.114.046	2.141.879	2.113.019	2.287.142
<i>Vennootschapsbelasting</i>	34.933	15.000	0	0
<i>Onvoorzien</i>	0	15.000	15.000	0
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	70.932	-23.232	1.040.618	109.880

	Realisatie 2018	2e wijziging begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€	€
<i>Toevoegingen aan reserves</i>				
Algemene reserve	0	0	0	0
Bestemmingsreserve personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
Bestemmingsreserve programmagelden	0	0	0	35.482
Bestemmingsreserve behoud	0	0	0	20.498
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	0	0	0	0
Egalisatiereserve	0	0	0	0
Bestemmingsfonds huurbijdrage	0	0	1.194.490	0
	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>	<u>1.204.490</u>	<u>65.980</u>
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>				
Algemene reserve	0	0	0	0
Bestemmingsreserve personeel	0	0	0	0
Bestemmingsreserve programmagelden	0	-18.051	-117.116	0
Bestemmingsreserve behoud	-15.181	-15.181	-15.181	-15.181
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	0	0	0	0
Egalisatiereserve	0	0	-31.575	0
Bestemmingsfonds huurbijdrage	0	0	0	0
	<u>-15.181</u>	<u>-33.232</u>	<u>-163.872</u>	<u>-15.181</u>
RESULTAAT	76.113	0	0	59.081

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

Het openbaar lichaam Het Zeeuws archief heeft, conform artikel 2 lid 2 van de regeling Het Zeeuws Archief ten doel de belangen van de minister en de gemeenten Middelburg en Veere bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Zeeland en in de gemeentelijke archiefbewaarplaatsen van Middelburg en Veere in gezamenlijkheid te behartigen.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is voor wat betreft de waardering van de activa en passiva opgemaakt op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

De waardering en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met per categorie vastgestelde lineaire afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen een nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Bestemmingsreserves

Personeel

Dit betreft een reserve ten behoeve van personeelskosten vanwege vervanging langdurig zieken, eventuele wachtgeldverplichtingen, organisatieverandering/reorganisaties, opleidingskosten, vervanging tijdens ouderschapsverlof, e.d.

Behoud

Jaarlijks ontvangt het Zeeuws Archief in de lumpsum een bedrag dat besteed dient te worden aan behoud. Het bedrag dat jaarlijks niet besteed wordt, wordt aan deze bestemming toegevoegd.

Bedrijfsvoering

Dit betreft een reserve ten behoeve van de algehele bedrijfsvoering van het Zeeuws Archief vanwege zaken die samenhangen met het gebouw.

Programma's

Dit betreft een reserve ten behoeve van de diverse programma's voor werkzaamheden die in een bepaald jaar niet zijn uitgevoerd, in een later stadium uit te laten voeren.

Egalisatiereserve

Dit betreft een fonds om schommelingen tussen het vastgestelde indexeringspercentage en het percentage waarmee het prijspeil van totale lasten van het Zeeuws Archief stijgt te kunnen opvangen.

Voorziening behoud Waterschap Scheldestromen

De voorziening behoud Waterschap Scheldestromen betreft nog niet volledig aangewende middelen voor projecten op het gebied van behoud en de kunstcollectie Waterschap Scheldestromen die aan het einde van het jaar gedoteerd worden aan de voorziening behoud Waterschap Scheldestromen. Voor de afronding van de projecten worden de kosten aan deze voorziening onttrokken.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De lasten en baten worden toegerekend aan het boekjaar, ongeacht of zij tot uitgaven en ontvangsten in het boekjaar hebben geleid. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong hebben voor het einde van het boekjaar, worden in de jaarrekening verwerkt indien zij bekend zijn op het moment van opmaken van de jaarrekening.

Baten

Onder baten worden verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten, onder aftrek van kortingen en dergelijke. Tevens worden hieronder verstaan de over het verslagjaar verstrekte bijdragen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de gemeente Middelburg en de gemeente Veere.

Bijzondere baten en lasten

Bijzondere baten en lasten vloeien voort uit handelingen en gebeurtenissen die zich onderscheiden van de normale bedrijfsactiviteiten en derhalve van incidentele aard zijn.

Pensioenen

Het Zeeuws Archief heeft een pensioenregeling. Deze regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder (ABP). De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt op 31 december 2018 volgens opgave van het fonds 97%. Op basis van het uitvoeringsreglement heeft de gemeenschappelijke regeling bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het belastbare resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	Materiële vaste activa
<i>Boekwaarde per 1 januari</i>	
Aanschaffingswaarde	1.551.738
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-1.034.276</u>
	517.462
<i>Mutaties</i>	
Investeringsen	40.310
Afschrijvingen	<u>-97.247</u>
	-56.938
 <i>Boekwaarde per 31 december</i>	
Aanschaffingswaarde	1.493.810
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-1.033.286</u>
	460.524

In de cumulatieve aanschafwaarden en afschrijvingen zijn geheel afgeschreven activa niet meer begrepen

Afschrijvingspercentages

	%
Materiële activa	4-10-20

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
<i>a. Vorderingen op openbare lichamen</i>		
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
BTW	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0

b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Schatkistrekening	<u>1.678.083</u>	<u>2.763.878</u>
	1.678.083	2.763.878

Drempelbedrag is € 250.000,- per kwartaal

Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist
aangehouden middelen:

Kwartaal 1	207.065	169.973
Kwartaal 2	194.029	221.802
Kwartaal 3	392.006	471.709
Kwartaal 4	846.415	201.321

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
c. Overige vorderingen		
Debiteuren		
Stand per 31 december	163.582*	52.874
Af: voorziening voor oninbaarheid	0	0
	<u>163.582</u>	<u>52.874</u>
* Hiervan betreft € 141.331 vorderingen op openbare lichamen		
Overige vorderingen	237	0
Liquide middelen		
ING betaalrekening	170.156	137.488
Pinbetalingen	0	54
Kas	868	1.017
	<u>171.024</u>	<u>138.559</u>
Overlopende activa		
Nog te ontvangen van Ministerie OCW ivm eindafrekening RHC	0	80.246
Nog te ontvangen van gemeente Middelburg	39.845	24.491
Nog te ontvangen van gemeente Schouwen-Duiveland	28.945	
Nog te ontvangen van gemeente Veere	17.593	3.185
Nog te ontvangen van RHC'S deelbestanden Delta-phot	0	0
Nog te ontvangen ivm eindafrekening gas	0	6.031
Nog te ontvangen ivm eindafrekening elektra	0	862
Nog te ontvangen opdrachten zakelijke dienstverlening	72.559	10184,61
Overig nog te ontvangen bedragen	1.016	2.317
Archief 2020	1.815	1.815
Vooruitbetaald huur kopieerapparatuur	2.393	2.326
Vooruitbetaald licenties	9.917	4.831
Vooruitbetaald automatiseringskosten	6.021	3.101
Vooruitbetaald verzekeringen	6.379	5.998
Vooruitbetaald beveiliging	2.764	2.346
Vooruitbetaald arbo	1.236	1.081
Overige vooruitbetaalde bedragen	2.468	5.316
	<u>192.950</u>	<u>154.132</u>
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	150.000	150.000
Vastgestelde resultaatverdeling	0	0
Dotatie	0	0
Saldo per 31 december	<u>150.000</u>	<u>150.000</u>
Bestemmingsreserve personeel		
Saldo per 1 januari	164.905	154.905
Vastgestelde resultaatverdeling	0	0
Dotatie	10.000	10.000
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december	<u>174.905</u>	<u>164.905</u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Bestemmingsreserve programmagelden		
Saldo per 1 januari	496.549	461.067
Vastgestelde resultaatverdeling	59.081	0
Dotatie	0	35.482
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december	<u>555.630</u>	<u>496.549</u>
Bestemmingsreserve behoud		
Saldo per 1 januari	199.847	179.002
Vastgestelde resultaatverdeling	0	15.528
Dotatie	0	20.498
Onttrekking	-15.181	-15.181
Saldo per 31 december	<u>184.666</u>	<u>199.847</u>
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering		
Saldo per 1 januari	125.000	125.000
Vastgestelde resultaatverdeling	0	0
Dotatie	0	0
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december	<u>125.000</u>	<u>125.000</u>
Egalisatiereserve		
Saldo per 1 januari	115.939	115.939
Vastgestelde resultaatverdeling	0	0
Correctieboeking resultaatbestemming 2016	82.556	0
Dotatie	0	0
Onttrekking	0	0
Saldo per 31 december	<u>198.495</u>	<u>115.939</u>
Onverdeeld resultaat	76.113	59.081
Saldo Eigen vermogen	1.464.809	1.311.320
Voorzieningen		
Voorziening Behoud Waterschap		
Saldo per 1 januari	5.698	23.920
Dotatie	0	0
Onttrekking	-5.698	-18222
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>5.698</u>
Saldo Voorzieningen	0	5.698

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Schulden op lange termijn

De annuïteitenlening is verstrekt door de nv Bank Nederlandse Gemeenten en is aangegaan op 1 juli 2000. Jaarlijks wordt per 1 juli afgelost.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
25-jarige annuïteitenlening, rentepercentage 6,02%		
Saldo per 1 januari	463.976	508.160
Aflossing	-46.845	-44.185
Saldo per 31 december	<u>417.131</u>	<u>463.976</u>
Totaal schulden op lange termijn	417.131	463.976

De langlopende schuld van de 25-jarige lening bedraagt per 31 december 2018 € 417.131.

De aflossingsverplichting voor volgend jaar € 49.665.

Het resterende bedrag dat in 5 jaar na 2018 moet worden afgelost op de annuïteitenlening bedraagt € 280.076.

De totale rentelast voor deze lening bedraagt over 2018 € 26.521.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden	0	0
------------------	---	---

Crediteuren

Stand per 31 december	<u>412.072</u>	<u>442.116</u>
	412.667	442.116

Overlopende passiva

Nog te betalen omzetbelasting	133.116	74.404
Nog te betalen vennootschapsbelasting	20.745	0
Nog te betalen detachingskosten	5.697	0
Nog te betalen rentelasten annuïteitenlening	12.556	13.966
Nog te betalen reiskosten	3.118	0
Nog te betalen accountantskosten	9.099	9.000
Nog te betalen salariskosten uitzendkracht	0	2.571
Nog te betalen afrekening CHF	10.250	4.750
Nog te betalen vacatiegeld	3.853	3.262
Nog te betalen supportkosten	0	1.353
Nog te betalen afrekening NTB	4.429	4.429
Nog te betalen energiekosten december	3.770	1.138
Nog te betalen te veel ontvangen bijdrage Middelburg 2012 en 2013	18.908	18.908
Nog te betalen externe ondersteuning convent	1.140	0
Nog te betalen kosten visieontwikkeling	1.689	0
Diverse	<u>2.246</u>	<u>3.495</u>
	230.615	137.276

De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel (Bestemmingsfonds huurbijdrage)*

Voorschotbedrag 2016	0	82.556
Voorschotbedrag 2017	<u>0</u>	<u>1.014.217</u>
	0	1.096.773

Cultuur Historisch Fonds Middelburg	3.349	4.165
Tentoonstelling Veere	-388	14.181
Vooruitontvangen projectgeld Metamorfoze KZGW	82.807	86.167
Vooruitontvangen projectgeld Metamorfoze Gedeputeerden Oost en West Indische Zaken	56.007	41.311
Vooruitontvangen OCW bijdrage MOIP	0	9.079
Vooruitontvangen zakelijke dienstverlening	0	14.841
	141.774	169.745

* In 2017 is in opdracht van de accountant het verschil tussen betaalde huur en ontvangen huurbijdrage als overlopende passiva in de balans opgenomen met als omschrijving "de van het Rijk ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestemmingsdoel (bestemmingsfonds huurbijdrage)". In 2018 is dit bedrag terugbetaald aan het Rijk.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige verplichting

Het Zeeuws Archief heeft eind 2018 een nieuwe huurovereenkomst afgesloten met het Rijksvastgoedbedrijf, onderdeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De overeenkomst heeft een looptijd van drie jaar en wordt stilzwijgend verlengd. De huur bedraagt € 378.628,- per jaar (prijspeil 2018).

TOELICHTING OP HET OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

	Realisatie 2018	2e wijziging begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€	€
Programma beheer				
<i>Lasten</i>				
Inrichting depot en klimaatbeheersing	66.283	69.636	66.250	69.548
Conserveren en restaureren	17.802	37.033	36.241	19.538
Stadhuiscollecties	9	500	500	137
e-Depot	178.351	188.248	95.207	191.690
	<u>262.444</u>	<u>295.417</u>	<u>198.198</u>	<u>280.912</u>
Doorbelaste salariskosten	407.452	463.255	486.317	426.162
<i>Totaal lasten programma beheer</i>	669.897	758.671	684.516	707.074
<i>Baten</i>				
Stadhuiscollectie gemeente Middelburg	-15.396	-15.057	-14.393	-15.441
Stadhuiscollectie gemeente Veere	-38.464	-37.643	-35.983	-38.603
e-Depot	0	0	0	-12.669
	<u>-53.860</u>	<u>-52.701</u>	<u>-50.377</u>	<u>-66.713</u>
<i>Totaal baten programma beheer</i>	-53.860	-52.701	-50.377	-66.713
<i>Incidentele baten en lasten</i>	0	0	0	0
Saldo programma beheer	616.037	705.970	634.139	640.361
Programma informatie en kennis				
<i>Lasten</i>				
Relatiebeheer, inspectie en acquisitie	4.065	5.150	5.000	3.585
Primair toegankelijk maken	69.465	77.267	137.763	17.403
Nader toegankelijk maken	2.774	2.786	16.200	6.620
Digitalisering	23.277	24.373	16.181	15.675
Dienstverleningsovereenkomst WZE	6.680	6.680	0	10.942
Zakelijke dienstverlening	161.193	135.004	25.000	80.160
	<u>267.455</u>	<u>251.259</u>	<u>200.144</u>	<u>134.385</u>
Doorbelaste salariskosten	645.881	573.420	483.592	513.429
<i>Totaal lasten programma informatie en kennis</i>	913.336	824.680	683.736	647.814
<i>Baten</i>				
Opbrengsten Dienstverleningsovereenkomst WZE	-5.698	-5.679	0	-18.222
Opbrengsten zakelijke dienstverlening	-382.265	-370.030	-83.345	-206.986
	<u>-387.964</u>	<u>-375.709</u>	<u>-83.345</u>	<u>-225.208</u>
<i>Totaal baten programma informatie en kennis</i>	-387.964	-375.709	-83.345	-225.208
<i>Incidentele baten en lasten</i>	0	0	0	0
Saldo programma informatie en kennis	525.372	448.970	600.390	422.606

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>2e wijziging begroting 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	€	€	€	€
Programma publieksbereik				
<i>Lasten programma publieksbereik</i>				
Infocentrum	47.208	49.499	29.327	21.833
Website	37.185	36.833	46.543	32.553
Educatie	12.336	11.828	3.887	7.749
Externe communicatie	15.111	14.529	13.490	8.937
	<u>111.840</u>	<u>112.689</u>	<u>93.247</u>	<u>71.073</u>
Doorbelaste salariskosten	451.008	421.750	380.943	390.532
<i>Totaal lasten programma publieksbereik</i>	<i>562.848</i>	<i>534.438</i>	<i>474.190</i>	<i>461.605</i>
<i>Baten programma publieksbereik</i>				
Infocentrum	-7.432	-7.127	-4.500	-8.569
Website	0	0	0	0
Educatie	-3.038	-2.850	-1.950	-2.714
Externe communicatie	-3.337	-1.950	-1.350	-3.763
	<u>-13.806</u>	<u>-11.927</u>	<u>-7.800</u>	<u>-15.046</u>
<i>Totaal baten programma publieksbereik</i>	<i>-13.806</i>	<i>-11.927</i>	<i>-7.800</i>	<i>-15.046</i>
<i>Incidentele baten en lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Saldo programma publieksbereik	549.042	522.511	466.390	446.560

	Realisatie 2018	2e wijziging begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€	€
Overzicht algemene dekkingsmiddelen				
<i>Bijdragen</i>				
Bijdrage Nationaal Archief	-1.202.447	-1.141.172	-2.315.145	-1.111.172
Bijdrage Nationaal Archief: behoud	-48.601	-47.263	-46.241	-47.263
Bijdrage Nationaal Archief: huur	-834.904	-834.904	-945.061	-1.157.679
Bijdrage DTR	-153.666	-153.666	-153.666	-153.666
Bijdrage Middelburg	-456.624	-444.724	-435.642	-441.239
Bijdrage Veere	-131.566	-128.130	-125.505	-126.207
Bijdrage Veere: e-Depot	-9.051	-9.051	0	0
DVO Provincie Zeeland	-632.127	-632.127	-561.178	-566.462
DVO Provincie Zeeland: e-Depot	-30.304	-30.304	0	0
DVO Waterschap	-239.768	-239.768	-220.796	-221.458
DVO Kapelle	-31.922	-31.922	-31.375	-31.482
DVO Terneuzen	-90.821	-89.567	0	0
	<u>-3.861.801</u>	<u>-3.782.599</u>	<u>-4.834.609</u>	<u>-3.856.628</u>
<i>Depotverhuur</i>				
Gemeente Middelburg	-8.936	-9.000	-7.100	-8.966
Gemeente Veere	-2.179	-6.000	-4.400	-5.926
VZG	-654	-1.100	-212	-430
Justid	-1.090	-200	-1.063	-1.075
Suikerunie	-217	-200	-211	-214
Zeeuwse Ombudsman	-187	-500	-212	-123
	<u>-13.263</u>	<u>-17.000</u>	<u>-13.198</u>	<u>-16.734</u>
<i>Verhuur kantoorruimte</i>				
Walcherse archeologische dienst	-6.250	-6.250	-6.250	-6.250
	<u>-6.250</u>	<u>-6.250</u>	<u>-6.250</u>	<u>-6.250</u>
<i>Rentebaten</i>				
Rentebaten	0	0	0	0
<i>Overige baten</i>				
Verrekening BTW	-28.122	-20.000	-14.000	-25.829
Eindafrekening projecten	0	0	0	0
Overige baten en lasten	-926	-250	-1.500	-1.109
	<u>-29.048</u>	<u>-20.250</u>	<u>-15.500</u>	<u>-26.938</u>
<i>Incidentele baten en lasten</i>				
	0	0	0	0
Totaal overzicht algemene dekkingsmiddelen	-3.910.362	-3.826.099	-4.869.557	-3.906.550

	Realisatie 2018	2e wijziging begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€	€
Overzicht overhead				
<i>Overige personeelskosten</i>				
Uitzendkrachten	64.436	58.117	0	20.899
Wachtgeld	0	0	0	0
WIA/WAZO uitkering	-8.484	-8.000	0	-6.471
Verzorging salarisadministratie	16.008	16.000	15.000	15.682
ARBO	4.064	6.500	8.000	6.047
Ondernemingsraad	199	1.500	1.500	281
Opleidingskosten, incl. reiskosten	11.967	17.500	32.500	14.735
Bedrijfshulpverlening	1.208	2.500	1.750	1.931
Reiskosten woon-werkverkeer	35.947	29.000	15.000	24.048
Overige	28.659	28.304	12.050	20.757
	<u>154.004</u>	<u>151.421</u>	<u>85.800</u>	<u>97.910</u>
<i>Huur</i>				
Huur aan Rijksgebouwdienst	834.904	834.904	945.061	1.157.679
	<u>834.904</u>	<u>834.904</u>	<u>945.061</u>	<u>1.157.679</u>
<i>Huisvestingskosten</i>				
Onderhoud tuin	4.344	4.400	4.213	7.584
Onderhoud gebouw en installaties	9.317	16.067	16.320	11.537
Onderhoud kantine	9.485	8.100	7.000	7.673
Zakelijke lasten	522	700	700	576
Gas	63.333	67.500	67.500	58.266
Electra	50.695	55.000	60.000	48.251
Water	673	750	750	645
Schoonmaak	92.498	91.556	88.457	87.656
Beveiliging	21.211	20.450	19.890	19.107
	<u>252.078</u>	<u>264.523</u>	<u>264.830</u>	<u>241.295</u>
<i>Organisatiekosten</i>				
Huur en onderhoud kantoormachines	8.417	9.090	8.252	8.661
Kantoorbenodigdheden	779	3.000	5.000	3.058
Telefoon- en portokosten	16.767	21.000	14.000	13.756
Automatiserings-, internet- en licentiekosten	80.713	90.248	75.764	51.074
Reisdeclaraties medewerkers	16.194	20.000	7.500	9.040
Representatiekosten	3.489	3.500	2.750	3.204
Kosten bestuur Zeeuws Archief	3.853	4.000	3.000	3.262
Assurantiekosten	7.181	7.000	7.000	6.571
Accountant	31.822	30.000	19.000	21.382
Overige inhuur externe buro's	51.555	49.000	2.000	25.687
Cultuur historische activiteiten Middelburg	4.684	4.555	4.457	4.555
Bankkosten	1.078	1.100	1.100	1.034
Overige	5.534	4.571	4.550	3.384
	<u>232.067</u>	<u>247.064</u>	<u>154.373</u>	<u>154.667</u>
<i>Rentelasten</i>				
25-jarige annuïteitenlening	26.521	26.521	26.521	29.261
	<u>26.521</u>	<u>26.521</u>	<u>26.521</u>	<u>29.261</u>

	Realisatie 2018	2e wijziging begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€	€
<i>Overige afschrijvingskosten</i>				
Kantoorinrichting	8.033	8.039	7.690	7.769
Kantine inrichting	564	618	0	154
Automatisering	11.836	15.000	40.000	12.983
Software	2.798	3.000	4.000	1.825
Diverse apparatuur	0	0	0	0
	<u>23.230</u>	<u>26.657</u>	<u>51.690</u>	<u>22.731</u>
<i>Doorbelaste salariskosten</i>	591.241	590.788	584.744	583.598
Totaal overzicht overhead	2.114.046	2.141.879	2.113.019	2.287.142
vennootschapsbelasting 2016 en 2017	15.333	0	0	0
vennootschapsbelasting 2018	19.600	15.000	0	0
Vennootschapsbelasting	34.933	15.000	0	0
Onvoorzien	0	15.000	15.000	0
Totaal saldo van baten en lasten	70.932	-23.232	1.040.618	109.880
Reserves				
Dotatie aan algemene reserve	0	0	0	0
Dotatie aan bestemmingsreserve personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
Dotatie aan bestemmingsreserve programmagelden	0	0	0	35.482
Dotatie aan bestemmingsreserve behoud	0	0	0	20.498
Dotatie aan bestemmingsreserve bedrijfsvoering	0	0	0	0
Dotatie aan egalisatiereserve	0	0	0	0
Dotatie aan bestemmingsfonds huurbijdrage	0	0	1.194.490	0
Onttrekking algemene reserve	0	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve personeel	0	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve programmagelden	0	-18.051	-117.116	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve behoud	-15.181	-15.181	-15.181	-15.181
Onttrekking aan bestemmingsreserve bedrijfsvoering	0	0	0	0
Onttrekking egalisatiereserve ivm niet gecomp. huurverhoging	0	0	-31.575	0
Onttrekking aan bestemmingsfonds huurbijdrage	0	0	0	0
	<u>-5.181</u>	<u>-23.232</u>	<u>1.040.618</u>	<u>50.799</u>
Resultaat	76.113	0	0	59.081

NADERE TOELICHTING OP HET OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

In deze toelichting wordt nader ingegaan op de verschillen tussen de realisatie 2018 en de 2^e wijziging begroting 2018.

Programma beheer

Een gedeelte van de van OCW ontvangen lumpsum bestaat uit een bijdrage voor conservering en behoud, de zgn. behoudsgelden. Deze zijn in 2017 niet volledig uitgegeven waardoor ten opzichte van de begroting een verschil ontstaat van € 19.231. Het Dagelijks Bestuur stelt dan ook bij de bestemming van het resultaat voor om de niet uitgegeven behoudsgelden te doteren aan de bestemmingsreserve behoud.

De doorbelaste salariskosten zijn bij het programma beheer lager dan begroot omdat er een verschuiving heeft plaatsgevonden naar het programma Informatie en Kennis in verband met de werkzaamheden die aan zakelijke dienstverleningsprojecten zijn verricht door de restaurator en behoudsmedewerkers en medewerkers eerstelijnsconservering. Ook heeft een verschuiving plaatsgevonden naar het programma publieksbereik.

Programma informatie en kennis

De kosten voor primair toegankelijk maken zijn lager dan begroot omdat de inhuur van een uitzendkracht t.b.v. projecten toegankelijk maken minder is geweest in verband met verlof en verhuizing.

De kosten voor zakelijke dienstverlening zijn hoger dan begroot omdat er meer personeel is ingehuurd dan in eerste instantie is voorzien, mede door de werkzaamheden voor Terneuzen. Deze hogere kosten worden gedekt door de afgesloten DVO met Terneuzen en door meer opbrengsten zakelijke dienstverlening.

De doorbelaste salariskosten bij het programma Informatie en kennis zijn hoger in verband met de hierboven genoemde verschuiving van de doorbelaste salariskosten programma beheer.

De opbrengsten DVO Waterschap Scheldestromen betreffen de onttrekking uit de voorziening WZE. In 2017 is begonnen met een project dat ook middels de onttrekking uit de voorziening WZE is gedekt. In 2018 is dit project afgerond en wordt het laatste restant van de betreffende voorziening onttrokken.

Programma publieksbereik

De doorbelaste salariskosten van het programma publieksbereik zijn hoger wegens een verschuiving van werkzaamheden van een medewerker die in eerste instantie was begroot bij het programma beheer naar het programma publieksbereik.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn hoger dan begroot omdat op het moment van het opstellen van de 2^e begroting 2018 het indexeringspercentage van het ministerie van OCW nog niet bekend was en hier ook geen rekening mee wordt gehouden vanwege de onzekerheid over de hoogte ervan.

Overige personeelskosten

Reiskosten woon-werkverkeer zijn hoger dan begroot omdat bij het opstellen van de 2^e wijziging begroting geen rekening is gehouden met de uitruil van IKB voor reiskosten woon-werkverkeer.

Huisvestingskosten

Voor onderhoud gebouw en installaties wordt altijd een standaardbedrag begroot. Het gaat dan om het afhandelen van storingen aan het gebouw en installaties die voor rekening van het Zeeuws Archief komen. Het aantal storingen en de complexiteit ervan is niet op voorhand bekend. Vandaar dat in de begroting altijd uitgegaan wordt van het standaardbedrag op welk moment dan ook.

WET NORMERING TOPINKOMEN

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector in werking getreden. Bij het Zeeuws Archief is voor de topfunctionaris en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen. Hetzelfde geldt voor de leden van het algemeen en dagelijks bestuur:

naam	functie	beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		beloningen betaalbaar op termijn*		Totaal	Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		beloningen betaalbaar op termijn*		Totaal	
		2018	2018	2018	2018	2017	2017	2017	2017				
J.J. Aalberts	penningmeester AB en DB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€	18.900	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
A.P. Beekman	lid AB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€	18.900	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Chr. Dekker	lid AB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€	18.900	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
R.M.A. Molenaar	lid AB en DB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€	18.900	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
R.J. van der Zwaag	lid AB en DB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€	18.900	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
B.M. Oomen	lid AB	€	640	n.v.t.	€ 640	€	18.900	€	135	n.v.t.	€	135	
F.W. Weisglas	lid AB	€	1.204	n.v.t.	€ 1.204	€	18.900	€	1.113	n.v.t.	€	1.113	
G.W. van Montfrans-Hartman	voorzitter AB en DB	€	1.640	n.v.t.	€ 1.640	€	28.350	€	1.448	n.v.t.	€	1.448	
J.L. Kool Blokland	directeur	€	111.061	€	18.258	€ 129.319	€	189.000	€	116.438	€	16.787	€ 133.225

*Betreft werkgeversdeel pensioenvoorziening

De duur en omvang van het dienstverband van de directeur was van 1-1-2018 t/m 31-12-2018 o.b.v. 1,0 fte. De leden van het algemeen bestuur hebben van 1-1-2018 t/m 31-12-2018 zitting gehad in het algemeen m.u.v. dhr. Molenaar die per 1 juli 2018 vervangen is door dhr. Van der Zwaag. Van de leden van het dagelijks bestuur hebben mw. Van Montfrans, dhr. Aalberts, dhr. Weisglas en mw. Oomen van 1-1- 2018 t/m 31-12-2018 zitting gehad in het algemeen bestuur. Dhr. Molenaar en dhr. Beekman hebben van 1-1-2018 tot 1-7-2018 zitting gehad in het algemeen bestuur. Dhr. Van der Zwaag en dhr. Dekker hebben vanaf 1-7-2018 t/m 31-12-2018 zitting gehad in het algemeen bestuur.

VASTSTELLING VAN DE JAARREKENING

Deze jaarrekening is opgesteld door het dagelijks bestuur van het Zeeuws Archief en wordt vergezeld van een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven door een accountant als bedoeld in artikel 393 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Het dagelijks bestuur van het Zeeuws Archief heeft de jaarverantwoording tijdens de vergadering 25 maart 2019 behandeld en naar de partners van de regeling gestuurd.

RESULTAATBESTEMMING

Regeling resultaatbestemming

Artikel 22 van de gemeenschappelijke regeling van het Zeeuws Archief bepaalt dat een batig saldo kan worden bestemd voor vorming of toevoeging aan de reserve. De hoogte van deze reserve wordt bepaald door het algemeen bestuur, gehoord de raden van de gemeenten en de minister. Voor zover een batig saldo niet wordt aangewend voor de reserve wordt het saldo naar rato van de jaarlijkse bijdragen uitgekeerd aan de gemeenten en de minister. In de gewijzigde regeling het Zeeuws Archief staat in artikel 22 lid 1 dat de reserve in enig jaar niet meer bedraagt dan tien procent van de gezamenlijke bijdragen en in artikel 22 lid 3 dat het negatief eigen vermogen in enig jaar niet meer bedraagt dan vijf procent van de gezamenlijke bijdragen van de minister en de gemeenten van dat jaar.

Voorstel bestemming van het resultaat 2018

Het dagelijks bestuur stelt voor het positieve saldo van € 76.113,- als volgt te verdelen:

- Toevoegen aan de bestemmingsreserve behoud een bedrag van € 18.335,- wegens niet volledig aangewende middelen ten behoeve van behoud.
- Toevoegen aan de bestemmingsreserve bedrijfsvoering een bedrag van € 57.778,- voor de gedeeltelijke dekking van eenmalige kosten voor de noodzakelijke modernisering van de ICT van het Zeeuws Archief die in 2019 plaats zal vinden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van het Zeeuws Archief

A. Verklaring over de jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018, op pagina 3 tot en met pagina 57, van het Zeeuws Archief te Middelburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Zeeuws Archief per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling tot stand zijn gekomen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van het Zeeuws Archief (vastgesteld op 26 juni 2008) en het controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van het Zeeuws Archief zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags-en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

De bij de controle toegepaste materialiteit bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale kosten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze materialiteit is ontleend aan het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van het Zeeuws Archief (vastgesteld op 26 juni 2008). Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die onder andere bestaat uit:

- de programmaverantwoording
- andere informatie zoals vereist door het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de informatie in het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijking bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor de Financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde bedragen. Dit houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en de met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol WNT 2018 en ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een Organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 25 maart 2019

Rijkse accountants & adviseurs

M. Baas MSc RA

SPECIFICATIE MATERIELE VASTE ACTIVA

	aanschaf- waarde	investeringen	afboeking volledige afschrijving	aanschaf- waarde	afschrijvings %	cumulatieve afschrijving	afschrijving	afboeking volledige afschrijving	cumulatieve afschrijving	boekwaarde	boekwaarde
	1-1-2018	2018	2018	31-12-2018		1-1-2018	2018	2018	31-12-2018	1-1-2018	31-12-2018
Materiële vaste activa											
Inrichting kantoor	€ 78.386	€ 2.432	€ -	€ 80.819	10	€ 48.514	€ 8.033	€ -	€ 56.546,58	€ 29.872	€ 24.272,26
Depotinrichting	€ 1.007.994	€ 920	€ -	€ 1.008.915	4	€ 718.078	€ 40.323	€ -	€ 758.400,90	€ 289.916	€ 250.513,73
Apparatuur diversen	€ 716	€ -	€ -	€ 716	20	€ 310	€ 143	€ -	€ 453,17	€ 405	€ 262,34
Inrichting restauratie en behoud	€ 7.044	€ -	€ -	€ 7.044	10	€ 6.397	€ 577	€ -	€ 6.974,36	€ 647	€ 69,79
Apparatuur studiezaal en kantoor	€ 6.988	€ -	€ -639	€ 6.349	20	€ 3.813	€ 1.270	€ -639	€ 4.444,33	€ 3.174	€ 1.904,73
Inrichting kantine	€ 3.087	€ 3.064	€ -	€ 6.151	20	€ 154	€ 564	€ -	€ 718,35	€ 2.933	€ 5.432,40
Inrichting front-office	€ 5.956	€ -	€ -	€ 5.956	10	€ 707	€ 596	€ -	€ 1.302,98	€ 5.249	€ 4.653,43
Expositieruimte	€ 2.442	€ -	€ -	€ 2.442	10	€ 1.982	€ 244	€ -	€ 2.226,35	€ 460	€ 215,55
Apparatuur restauratie en behoud	€ 45.422	€ 1.083	€ -18.290	€ 28.215	10	€ 33.541	€ 2.812	€ -18.290	€ 18.063,74	€ 11.880	€ 10.151,15
Digitaliseren bestanden BS	€ 151.806	€ -	€ -	€ 151.806	10	€ 111.341	€ 15.181	€ -	€ 126.521,32	€ 40.465	€ 25.284,60
Hardware 5 jaar	€ 190.189	€ 9.042	€ -69.253	€ 129.978	20	€ 96.758	€ 24.103	€ -69.253	€ 51.608,61	€ 93.431	€ 78.369,20
Software 5 jaar	€ 51.708	€ 23.769	€ -10.057	€ 65.420	20	€ 12.681	€ 3.402	€ -10.057	€ 6.025,57	€ 39.027	€ 59.394,43
Totaal materiële vaste activa	€ 1.551.738	€ 40.310	€ -98.238	€ 1.493.810		€ 1.034.276	€ 97.247	€ -98.238	€ 1.033.286	€ 517.461	€ 460.524